

Thufir Hawat

KRÁLŮV
HAVRAN

FNMRNHLHFMHMHM

Thufir Hawat
**KRALŮV
HAVRAN**

© Thufir Hawat 1999, 2011

Králův Havran

Thufir Hawat. - 2. vydání. - Praha
Abraka-Dabra s.r.o., 2011
630 stran
ISBN 978-80-903984-4-3

FHMFRNHLFFHFMHHTHYM

FHMF KRFNSIS FHF
THYMI XESFF BXNF MIK
FICFMMRFF NIFMMF
IMF MIKMI XEFESFF
FTPIWFIS HFIR

ahma fraujsins anna mis,
in thizei gasal boda mik du
wailamerjan unledaim,
insadida mik du ganasjan thans
gamalwidans hairtin.

FINANCIAL INSTITUTIONS

Na palouku na vrcholu nízkého a táhlého kopce hořely ohně. Jejich plameny olizovaly černou oblohu do velké výše a dole kdesi u země praskala velká smolná polena. Několik takových velkých ohňů osvětlovalo okolí.

Až k temnému lesu, který místo ze všech stran uzavíral.

“Moc toho na výběr nemáme, co?”

Začínalo jaro. V tuto denní, či spíše noční, dobu se pod kůži ještě vkrádal vlhký chlad, ale byla cítit radostná síla probouzející se přírody. Bude teplý rok, všichni to slibovali. Pamětníci se dokonce obávali velkého sucha. V zimě mrzlo na místech, kde to dlouho nikdo nepamatoval a sněhu přitom na horách napadalo málo.

Mezi ohni bylo velké shromáždění. Skoro by se chtělo říci jako na královském dvoře. Desítky postav. Mnoho jich tu postávalo, popocházelo a některé - nejváženější z přítomných - uprostřed seděli na přenosných židlích a křeslech.

Nescházeli se v brokátem ověšených mramorových královských síních, jejich nejposvátnější síní byl les. Ale jinak jim tu z dojmu královských síní nic nescházelo. Stoly byly zavaleny jídlem - ne nadarmo na kraji paseky hořely i menší ohně, u kterých služebnictvo chystalo propečenou zvěřinu - i džbánky s vybraným vínem. V mísách byly vybrané lahůdky, ovoce, pečivo i nejrůznější laskominy.

Ale o ty měli přítomní většinou jakoby jen pramalý zájem. Ne snad, že jimi pohrdali, ale to, co by většina prostých lidí považovala za lukulské hody a zážitek na dlouhou dobu, brali jen za velmi podružnou součást dnešního večera.

Nedaleko ve tmě spalo Ticino.

V okolí bylo ticho a hluboká noc.

Tady se tichem noci nesla vzrušená debata. Na několika místech se tvořily různé hloučky, občas některý z řečníků zvýšil hlas a občas se nocí nesl i hlasitý výkřik nelibosti či nesouhlasu některého z přítomných.

Určitě mělo časem nastat nějaké velké společné projednávání, pro které se tu všichni shromáždili, právě dnes v noci a právě na tomto místě, ale zatím se vše jakoby připravovalo.

Přítomní si nejdříve potřebovali konfrontovat vlastní postoje s ostatními, zjistit okolnosti, možnosti a naděje na prosazení svých představ.

“Ildbad se neměl zbavovat Uriase.”

"A co by se asi změnilo - Uriah by nesnesl Ildbada na trůně a dal by ho zabít sám."

"Jenže já jsem vám už před rokem radil nevolit králem Ildbada, ale Uriase!"

"Aha, to bychom dopadli. Wittigas dokázal během své vlády zkazit, co se dalo, a jablko nepadá daleko od stromu."

"Jenže vaše představy, že sem Ildbad přivede armády svého strýce z Hispánie, se také ukázaly jako plané."

"Král Theud má teď dost vlastních starostí."

"Přišel by, kdyby Ildbad zůstal déle."

"To můžete rovnou tvrdit, že Erarich byl správnou volbou na trůn."

"Snad nechcete obhajovat i dalšího královraha?"

"Byl to mizerný král a vy to víte!"

"Dva roky se na našem trůně střídají králové jako počasí. Nechme sporu, který byl dobrý a který horší: Sám fakt, že se střídají nahrává císaři. Jestli chceme vůbec něco pořádit, musíme se konečně sjednotit na společném postupu."

Dohadujícím nebylo moc vidět do tváře, ale nocí se co chvíli zatřpytilo zdobením na jejich pláštích či zaleskla čepel vzácných zbraní. I v té tmě bylo jasné, že jsou přepychově oblečeni. Zlatem prošíváné nádherné barevné brokáty, hedvábí až z Orientu, zlaté prsteny, řetězy a přívěsky. Pýcha tohoto světa.

Sešla se tu totiž nejmocnější gótská knížata Itálie.

A v posledních letech tu byli již poněkolkáté.

Volili tu krále Wittiga. A několik týdnů po jeho kapitulaci v Ravenně se tu sešli znovu. Po bitce mezi příznivci Wittigovy rodiny zastoupené výtečným vojevůdcem Uraiou a stoupenci Ildbada neboli Hildibanda, což byl synovec gótského krále v Hispánii, tu zvolili Ildbada, který znovu pozvedl zbraně proti císaři, a jeho vojákům způsobil krvavou porážku právě v době, kdy Konstantinopolský dvůr nejvíce oslavoval vítězství Belisara a pád Wittiga.

Ale byla to volba jen na několik měsíců. Pak byl král znenadání zabit přioopilým šilencem.

A následoval další sněm, na kterém byl za krále zvolen Erarich.

Egoistický náfuka, který víc mluvil než myslel natož dělal. Král, který byl naklo-

něn Justinianovu míru - totiž podřízení se Impériu.

Protože mu za to byl slíben konsulský úřad.

Naštěstí tento plán nestačil uskutečnit, byl zavražděn najatým vrahem.

A tak se tu knížata sešla znovu. Jakoby agónie gótského království neměla mít konec.

Přijeli ze svých opevněných vill. Nebo vlastně spíš hradů, které z vill vybudovali už jejich římské předchůdci. V jejich sídlech se přitom pozoruhodně sčítaly ty nejvzdálenější vlivy. Pokoje rozprostřené kolem atrií, v nichž své hédonské hody pořádali již dávní zhýralí patriciové. Vybavené stejně luxusním nábytkem či textiliemi.

Žijící v sídlech rozmazlujících soukromými lázněmi a nejpřepychovějšími ložnicemi a zahradami. V sídlech obehnaných dodatečně přistavěnými kamennými hradbami měnicími villu v pevnost. A obklopeni početnou gardou sestavenou z vojáků proti nimž byli Caesarovi legionáři změkčilými kloučky. Oblečení do nejvzácnějších zlatem prošitých pláštů, za jaké by se nemusel stydět ani marnivý císař. A pod pláští ukrývající železnou zbroj, jako by byli nachystáni se každou minutu vrhnout do nejdivočejší bitvy, v níž by uplatnili své dlouhé jezdecké meče.

Knížata či kmáni jakoby bylo jedno: Vládli mečem s mistrovstvím, které bylo pověstné v celé Evropě, jezdili na koni a stříleli z krátkých luků stejně lehce jako nomádi a leckteří z nich skládali latinské verše s nenuceností římských literátů.

Byla to doba naprostých rozvratů a paradoxů.

Byla to doba, kdy platila jediná jistota: Že neexistuje žádná další.

I římské Colosseum se v předešlých dobách změnilo v pevnost a Hadriánova hrobka v hrad.

Rvavé brutální násilí už několik let stálo proti naprosté a ničím nekontrolované svobodě.

Úroda a dobré bytí proti povodním a zemětřesením, hlad proti blahobytu.

Přímá cesta k Bohu byla stejně blízko jako přímá cesta do pekel.

Vstoupit do dějin bylo stejně snadné, jako být druhý den zabit při zbytečné a iracionální šarvátce a pak být pohozen v hromadném hrobě a navždy zapomenut.

Jeden svět ve smrtelné křeči umíral a druhý se ještě nestačil narodit na Boží světlo.

“Myslím, že něco bychom si měli říci velmi jasně: Když byl králem na konci pá-
tého roku války s Justiniánem povolán Ildbada, bylo to správné. Co na tom, že
nestihl svého strýce přemluvit k pomoci. Jakoby nestačilo, že Ildbada v bitvě
u Tarrisia porazil Vitalia. Ba ne přátelé, bylo dobře mít takového krále.”

“Ale Ildbada dal zbytečně na té hostině zabít Uriase.”

“Souhlasím, kdyby to neudělal, nebyl by jeho zabil Velas.”

“O tom gepidském mi ani nemluvte. Nevím, jak je možné, že se někdo odváží
vztáhnout ruku na krále. A setnout mu na hostině hlavu! Velas měl být potrestán
tak, jak se sluší na královraha...”

“Nesmysl, Ildbada si za to mohl sám. Vládl příliš tvrdě.”

“Kdo ví, co bylo třeba a co ne. On byl král a on to musel vědět nejlépe.”

“Byl konec zimy a končil se pátý rok války. A válka mohla skončit úplně. Urias byl
nakloněn myšlence přijmout vládu císaře, pokud nám zachová naše úřady...”
Trval na svém kníže Alatheuf.

“A na zachování života normálních lidí ses neptal?” Rozkřikl se kníže Wissand.

“Císař nabídl mír: Gótům území na levém břehu Pádu a úřady v Říši...”

“A o jakém území to mluvíš? Aquileiu tím nemyslel, tam mají Římané pevnost
a Mediolanum^{/**} také ne, protože to už neexistuje. Hrady v podhůří Alp navíc
ovládají Frankové. To není mír, to je urážka.”

“To je mír, i když se ti nezdá moc výhodný.”

“To je mír pro otroky. Protože otrok sleduje pouze to, aby se osvobodil. Nesnaží
se získat jmění svého pána. Syn ale, nejenom, že je synem, nýbrž si nárokuje
i dědictví otce. A my nejsme propuštění otroci, jako mnoho Italů, kteří by se ra-
dovali z možnosti útěku na druhý břeh Pádu.”

Protestoval kníže Wissand.

“...Gutani opal wih hailag^{/*}.” Přidal někdo další ze tmy.

“Jistě, našim předkům byla svěřena vláda nad Itálií a musel bych poplivat životy
svých příbuzných, kteří ve válce s císařem padli - včetně svého strýce Ildbada. Já
kašlu na to, jestli Theodad a Wittigas byli dobrými či mizernými králi, i když můj
názor je dostatečně znám.

^{/**} dnes Milano

^{/*} Gutani opal wih hailag - Gótský posvátný dědičný majetek

Přece nejde jen o naše pohodlí a naše statky, jde hlavně o to, že v tuto dobu je Itálie jediným místem, kde vládne náboženská snášenlivost a kde se lidé nezabíjejí jen proto, že ten druhý vidí Boží trojici jinak než já, či jestli se náhodou dokonce neodvažuje v křesťanského Boha nevěřit.

Já to vidím jako jednoznačné: Je jedno, kdo bude králem, ale pojďme odpřísáhnout, že budeme chránit náboženskou svobodu i lidskou důstojnost obyvatel Itálie, když už nám nebylo dáno dost sil k tomu, abychom ji nastolili i mimo Itálii."

Vmísil se do debaty mladý synovec krále Ildbada, kníže Totila, který držel tři pevnosti v alpských průsmycích.

"Nevidím důvod, proč se mám pouštět do debaty s mládíčkem jako jsi ty. Nemáš o co přijít, nemáš zkušenosti a proto si neuvědomuješ, o čem mluvíš. Jestli chceme nějakým způsobem hájit zájmy obyvatel Itálie, tak z pozice císařských úředníků, protože tak nám k tomu bude dána nejlepší příležitost..."

"Tomu snad sám nevěříš! Jak si můžeš myslet, že ti Justinian nechá být i díl vlády nad tvou vlastní zemí. Přidělí ti tak nejvyš tvůj statek, když mu do otroctví vrátíš rolníky, jejichž předkové byli před příchodem Gótů otroky, a dostaneš čestný úřad, z něhož nebude vyplývat pravomoc vůbec žádná."

"Rurichu, copak sis nevsiml, s jakou cílevědomostí buduje Justinian centrálně organizovanou církev a jak usiluje o její absolutní hegemonii. Akademii* kvůli ní dal rozehnat... A ty budeš říkat, že v jeho službách budeme mít prostor hájit náboženský smír!"

"Ále, konečně, co je nám po náboženském smíru, mně je jedno, co povídá kněz v kostele. Hlavně aby taky měl komu povídat."

"Nelič nám výhody života v kleci, pro ten jsme se nenarodili!"

"Válkou chceš prokázat svou lásku k druhým lidem? Když ti tak záleží na Bohu a svobodném vyznání, jak ospravedlníš svůj boj s císařem?"

"Je to samolibý egoistický uzurpátor."

"Ale Bůh ho takového stvořil. Asi ho takového chtěl mít."

"Hloupost, chtěl mít! My sami a naši otcové a poddaní Impéria si ho takového stvořili. Žádný despota se despotou nenarodil. Jen k tomu mohl mít vrozené sklony; jestli se jím stal nebo, ne je věc odpovědnosti těch, kteří mu buď ustupovali - a tím se nevědomky spolupodíleli na zhoubě jeho duše - nebo se mu postavili,

/ Akademide - filosofická škola v Athénách založená Platónem. Jedno z nejdůležitějších myšlenkových center celé antiky a její zrušení za symbolický konec starověku.*

byťsi za cenu krve a války. Anglové

Ve jménu Božím, žádné zlo nesmí být přijímáno se samozřejmostí, protože pak člověk pro pohodlí těla, pro jistotu svého hmotného zajištění, ubližuje své duši, své víře v Boha a v konečném důsledku nejvíce těm, jimž dovoluje zlo páchat.“

“Pro pohodlí těla! Co mi to tu vykládáš. My máme za lidi na svých allodech^{***} odpovědnost. Ty ji nemáš, proto můžeš ve své pýše mluvit, jak mluvíš.”

“Já, že nejsem odpovědný? Asi proto žes právě neposlouchal, co ti říkám. Protože odpovědný jsem, nechci připustit pokřivení svobod a pokřivení duší lidí této země.

Lupičům se ustupovat nesmí!”

“Lupičům? Mluvíš stále ještě o císaři. A kdo je tady vlastně lupič? Netoužila královna Amalasantha, kterou jsi právě ty tolik uctíval, k těm, kteří se s ním přátelili?”

“Nezáleží mi na lidech, kteří myšlenky realizují, záleží mi na těch myšlenkách. Justinián nechce v Itálii vládnout proto, že by pro zdejší lidi chtěl změnu k lepšímu. Chce ovládnout celou Itálii proto, že je zmitán ctižádostí ovládnout svět.

Nechci, aby zemi vládl, a směl vládnout, někdo, komu nejde o zemi, ale o vlastní opilý pocit. Pocit, že můžu udělat cokoli, protože si nikdo nedovolí mě zastavit.”

Jenže vrabec v hrsti je vždy lákavější než holub na střeše. Podvolit se císaři by pro nejbohatší knížata prakticky neznamenal změnu, jen by svého postavení a majetku užívali z titulu říšských úřadů a naopak - nečekala by je válka s císařskou armádou.

Bratr zavražděného krále Rurich tak postupně získal mnoho příznivců, kterým se myšlenka na skončení války a získání říšských úřadů jedním tahem zdála jako nejlepší vyústění dnešního dne.

Hádka sice stále houstla, ale stále více těch nejmocnějších, kteří by v případě sčítání jezdců nastoupených do bitvy hráli největší roli, se stavělo na stranu Ruricha.

Pomalou si k němu prokrestil cestu davem i tmavovlasý šlechtic v černém cípatém

**** allod - správní jednotka v systému germánských království. Allod byly statky, které král rozdával svým knížatům za zásluhy. Správa allodu (na rozdíl od léna) nebyla dědičná a knížatům přijetím allodu vznikala práva velké suverenity na svěřeném území, ale také povinnosti platit králi daň, a především povinnost účastnit se na vojenských operacích krále s vojskem jehož velikost závisela na bohatství allodu.*

pláští přezdívaný jako RasseiHaar. Měl za sebou cestu do Ktesifontu, na kterou se vydal z pověření krále Wittiga, tak - přestože mu v Itálii nepatřilo vůbec nic a do bitvy by sotva mohl přivést nějaké jezdce, protože žádné neměl, užíval mezi gótským panstvem určitého respektu. Byl akceptován.

“Jo, výborně, je to praktické rozhodnutí, kníže Rurichu.” A pravou rukou ho oplácal po rameni. Aniž si kdo všiml toho pohybu, vytrhl přitom levou rukou z Rurichovy pochvy jeho meč a stejným pohybem srazil hlavu Rurichovu pobočníku stojícímu vlevo. A druhým pohybem ruky zpět zasadil smrtelnou sečnou ránu přes břicho Rurichovi. A Rurichovi přitom ani nestačil zmizet polichocený úsměv a skácel se k zemi. Následujícím výpadem rozpáral břicho dalšího Rurichova spojence a než se kdo z přítomných vzpamatoval, leželi na zemi čtyři mrtví. Teia RasseiHaar kosil kolemstojící jako sedlák kosí zlatavou pšenici.

První se z té krvavé spouště, ve kterou se debata změnila, vzpamatoval kníže Rurimer; ráznou rukou chytil kopí a rozpřáhl se po vetřelci. Pohyb ale nedokončil a padl na znak s šípem uprostřed čela. A následoval ho další z knížat, který sáhl po zbrani.

Zhroutil se k zemi a dával se. Třesoucí se křečovitou rukou si přitom marně snažil vytrhnout šíp zhrdla, ale zemřel dřív, než stačil něco udělat.

Vypadalo to jako na jatkách.

Kníže Wissand tasil meč, ale nepodnikl vůbec nic: Postavil se široce rozkročený zády k tomu krvavému dění a sledoval pohyb ve tmě. To kdyby se na stranu Ruricha snad postavilo víc přítomných.

Najednou bylo naprosté ticho.

Předjednávání v hloučcích skončilo: Začalo hlavní jednání.

Ohromené shromáždění mlčky zíralo na těla svých předáků ležících v krvi uprostřed trávníku.

Nepatrný zlomek okamžiku se přítomní rozhodovali. Večer mohl skončit také všeobecným masakrem, kdy se po sobě stoupenci obou vrhnou a pobijí se vzájemně. Početně byli zhruba stejně zastoupeni. Jenže Rurich a několik jeho nejbližších byli mrtvi. Vlastně tedy žádná volba nebyla.

Byl to záblesk hrůzy, pochybností a nejistoty.

Ale nikdo nezareagoval tak, aby tuto lavinu strhl. Všem došlo, že takový střet by měl jediného vítěze: Justiniána.

A proto zůstalo viset to ustrnulé ticho.

Prostranství uprostřed se vyprázdnilo.

Nikdo další se nechystal pronést řeč.

A nikdo se ani nepohnul. Jen kněžna Lukarin natáhla tětívu svého luku dalším šípem. Teia RasseiHaar pomalu obcházel po obvodu kruhu a temnými rozzlobenými očima probodával přítomné.

“Já vidím jen jednoho krále.”

Řekl do tmy. Nemusel ani mluvit moc nahlas. Všichni ho slyšeli.

“Jediný král je legitimním dědicem Ildbada. A jediný král může vést Itálii ke svobodě.”

A dál pomalu obcházel kruh. V levé ruce se mu u země stále houpal Rurichův meč, ze kterého ukapávala tmavá mazlavá krev.

“S pomocí Boží to dokáže.”

A dál procházel kolem šokovaných knížat.

“Ať už k tomu bude mít pomoc svého hispánského prastrýce nebo nebude.

A dokonce ať už k tomu bude mít pomoc vaši nebo nebude.

S ním bude Itálie.”

Stále zůstávalo ticho.

“S ním bude Bůh.”

“Král Totila!”

Ozvalo se z hloučku osvětlovaného záblesky ohně.

“Ať žije král Totila!” Přisadil si mocným výkřikem Wissand a meč svítící svou obnaženou čepelí do tmy dával jeho povolání váhu.

Ale jakoby právě tento výkřik měl přinést naprostou úlevu, ostatní ho po kratičké prodlevě do hrobového ticha hlasitě následovali.

“Totila, Totila!” Znělo nocí. Gótská knížata začala bubnovat svými železnými štíty o sebe jako malí kluci.

Jmenovaný z toho byl na okamžik nejvíc překvapený, ale nebránil se.

Tak knížata vyzvedla Totilu na železný štít a nosila ho kolem dokola mezi ohni.

Rozpoutal se přitom bengál slavnostního bubnování a do noci se krajinou nesly

vřeštivé tóny velkých trub – lur. Všichni měli vědět, že Itálie má mít krále. V nejbližších dnech bude korunován a pomazán v Ticinu.

Kníže Alatheuf a řada dalších stoupců Ruricha z nejbohatších rodů během tohoto provolávání slávy sedli na koně a opustili sněmovní louku.

Zbývajícím to ale vůbec nevadilo.

Veškeré napětí jakoby bylo uvolněno a vypuštěno do tmy. Sloužící mlčky odnesli těla mrtvých na kraj palouku, protože ta momentálně nikoho z přítomných nezajímala a jen mohla na exponovaných místech překážet oslavě.

Bude-li se nad nimi později odehrávat co důležitého, ukáže čas. Nejspíš je Totila dá zabalit a se všemi poctami poslat příbuzným k řádnému pohřbu. Protože zabítí byli koneckonců stále ještě Góty a křesťany. Ničím hrozným se neprovinili a není žádný důvod k zášti vůči nim nebo jejich rodinám. Jejich smrt je spíše politováníhodný průvodní jev bouřlivé diskuse o směru, který má pro příští léta nabrat gótská vláda v Itálii.

Přítomní už na ně zapomněli. Žili divokým tancem podpořeným skvělým vínem z královských sklepů. Rytmus otrásal paloukem i okolím, kolem ohňů tančili gótská šlechtici, kteří si předtím odložili své pláště, nejdivočejší taneční kreace.

Několik mladých rytířů předvádělo u jednoho ohně mečové tance a řada dalších šlechticů i jejich žen a dcer - které u Gótů nikdy z podobných příležitostí nebyly vyjímány, ba naopak, které tu měly své vždy vyslyšené právo na názor a volbu - vytvořil v uctivé vzdálenosti od vzduch prořezávajících čepelí další kruh, sledovali jejich tanec s nadšením a hlasitě jim svým tleskáním a dupáním pomáhali udržet rytmus.

Tanec se stále zrychloval, až bylo jasné, že rychleji to už prostě nejde, nemají-li se tanečníci posilnění často už i notnými doušky vína pozabíjet mezi sebou. A tak tanec ukončili alespoň hlasitým zařinčením mečů o sebe a sklidili potlesk od okolí.

Král Totila zatím procházel mezi tím vším, sledován několika svými nejuvěrnějšími, připíjel si s přítomnými i poslouchal jejich tu gratulace a přání šťastné a úspěšné vlády, tu - hlavně od těch starších - mentorské poučky o tom, jak by se vládnout mělo, které se staří grófové nerozpakovali poskytovat, přestože noc už pomalu přecházela v den a jejich jazyky se až přespříliš pletly na to, aby srozumitelné a použitelné rady vůbec vyslovit mohly.

Kdo ví, třeba jim o to vůbec ani nešlo. Třeba jen prostě využívali situace, že někomu mladému mohou z pozice svého věku a svých zkušeností radit. A leckteří

jistě v duchu i kalkulovali s tím, že ten ohleduplný mladík, který jim dnes naslouchá, je novým králem a je proto chytré vejít mu do povědomí dřív, než si význam dění této noci uvědomí a než bude proniknutí do jeho blízkosti obtížné. Jako se to stalo s nejedním z jeho předchůdců, z nichž zlato královské koruny na hlavě během krátké doby udělalo jiného člověka. Nepřístupného, pyšného a samolibého, obklopeného tělesnou stráží a suitou důstojníků, jejichž prostřednictvím komunikoval se světem.

Tenhle král na to zatím nevypadal. Obcházel je jednoho po druhém, naslouchal jim a děkoval za podporu.

Zvuk bubnů zněl až do rána, kdy vysílení tanečníci už odpadli a ti starší se nechali odvézt do města. Když padla rosa, vypadala louka jako po bitvě. Hodně rytířů tu spalo zachumláno do svých pláštíků, mezi nimi ležely dopité poháry, soudky i džbánky - často uprostřed louží vína barvy krve - byly tu převrácené stoly i židle, poloprázdné mísy, poházené prázdné rožně, kosti od večeře... Naprostá změt' všeho, co sem bylo včera nechystáno s řádem a parádou.

A ti, kdo spali, byli rádi, že ještě spí, protože množství vypitého vína jim po probuzení bude předešlý večer jistě dlouho připomínat.

Na zádech tu přikrytý několika plášti s pohledem do blednoucího nebe ležel mezi svými věrnými i Totila.

Takové bylo první ráno nového krále.

Celé Ticinum bylo slavnostně vyzdobené. S trochou jedovatosti by se dalo říci, že lidé se tu už nové gótské krále vítat naučili, protože v poslední době to bylo doslova každou chvíli.

A navíc, Ticinum bylo posledním městem, které si ještě nepodmanili císařští vojáci, a tak mnozí z nich počítali dny či týdny, kdy císařská armáda obsadí i Ticinum a gótské království se změní ve vzpomínky. A vzpomínky je vždy lepší mít hezké: Na parádu, jakou je korunovační průvod se vzpomíná mnohem lépe než na hlad či strach z rabování ve městě.

Z otevřených oken vyhlíželi lidé, aby viděli na královský průvod a mladého krále. Obcházela ho pověst vládného a spravedlivého člověka, který to snad s vládou myslí doopravdy a ne jen skrze obsah královské - pohříchu prázdné - pokladny či osobních užitků. Konec konců, kdoví, jaké nového krále čekají.

Zněly zvony a ulicemi se tlačili lidé, aby ho mohli pozdravit. Synovce Ildbada, mladého krále Totilu.

"Kdyby mě takhle vítala celá Itálie!" Povzdychl si Totila, když přes něj přehazovali složité a efektně šitý plášť z purpuru, zlata a hranostajích kožíšků. Stál v sále svého paláce a kolem něj končily přípravy k zahájení slavnostní jízdy městem.

Byl oblečený do kabátce ze smaragdově zeleného brokátu prošívaného zlatými nitěmi, pod ním měl jemně vytlačovanou parádní koženou prošívanou vestu, která mu chránila tělo, vespod ještě zlatem vyšívanou košili z purpurového hedvábí, a na krku se mu houpal masivní řetěz s jemně zdobeným křížem uvnitř kruhu.

"Nebo, kdyby se v mém průvodu aspoň sjelo o něco víc gótských knížat - pohlédnu-li na ulici, odhaduji to tak sotva na jednu třetinu gótského panstva, ostatní - jsou mezi nimi všichni ti nejmocnější a nejbohatší - váhají a zatím se staví loajálně k císaři." Podíval se po svých společnících a poopravil se:

"Nechci říct, že by mi vaše společnost a vaše pomoc byla málo, ale bojím se, jak dlouhého trvání asi může mít kralování panovníka, od kterého většina jeho šlechty odmítla složit hold."

"Non multa, sed multum!" Odpověděl mu Teia, který měl v průvodu jet za králem a nést mu jeho královský meč.

Byl celý v bílém, jen nášivky na svém plášti měl po vzoru římských senátorů purpurové, stejně jako rukavice a kožené boty. I on měl na ramenou a kotnících

J Non multa, sed multum (dosl. "Ne mnohé, ale mnoho") - latinská slovní hříčka, doslova do češtiny nepřeložitelná, význam zhruba "Ne mnoho, ale to podstatné"*

zlaté jemně cizelované ozdobné terčiky a bílý, nádherně prošíváný kabátec, mu obepínal široký pás celý pokrytý ozdobami ze zlatého plechu sepnutý mohutnou zlatou přezkou. Přes rameno měl přehozený kožený závěs s dlouhou spathou v bílé kožešinou obšité pochvě. Byla obtočená zlatým řetízkem, na který byl navlečen poloprázdný kožený váček a malý zlatý křížek.

“Zdá se ti, že Ticinum - jediné opevněné město, které máme - je málo? Je to přece výchozí místo pro dobytí Itálie!”

“A buď rád, že kolem sebe nemáš houf knížat, který by byl jako pytel blech, stále by se svářil mezi sebou a stále by se s tebou někdo hádal.” Smál se Wissand, který měl za králem v průvodu nést zlatý pohár, symbol královské krve, symbol Božího ducha vtěleného v osobě Krále.

Zatím ale všichni tři stáli ještě v síni královského paláce a nechali se ověřovat rouchy a zlatými ozdobami. Ostatní přítomní šlechtici a šlechtičny už stáli nachystaní ve špalíru a čekali, až se král pustí po schodech dolů.

“Teď to vypadá rozumné přidat se k císaři, a tak se nesmíš divit, že většina knížat jedná spíš s jeho správci Itálie než s tebou. Jsou třtinou ve větru, až rozdrtíme první římskou armádu, polovina se jich vrátí, až rozdrtíme druhou, přijde druhá polovina a s nimi spousta císařských vojáků. Už je trochu znám.”

Uklidňoval Totilu Wissand.

“Zaruč v Itálii náboženskou svobodu, a budou za tebou stát všichni Italové.” Podpořila ho kněžna, která právě vešla.

Měla dlouhé temně modré šaty z tenoučkého drahocenného hedvábí, které jí složitou a nádhernou obšívku několikrát ovíjely kolem ramen a pak splývaly až k zemi, takže dokonale pokrývaly - když už neukrývaly - celé její štíhlé a krásné tělo. Navzdory všem si je stejně nechala ušít tak, aby dole ponechávaly dost prostoru k pohybu a dovolily jí nasednout do sedla koně. K obšívce bylo přišito několik jemných zlatých řetízků pospojovaných značným množstvím zlatých ozdob, drahokamů a perel, takže celou šest palců širokou obšívku téměř zakrývaly. Na pravém rameni je měla sepnuté obrovskou sponou s reliéfem dvou divokých koní obíhajících zapadající rudě zářící slunce symbolizované velikým plochým rubínem. Dole byly šaty bohatě vyšívány zlatou, stříbrnou, černou a červenou nití - tryskem se tu jeden přes druhého hnali nádherní černí hedvábní hřebci se zlatými hřívami a vlajícími svítícími ohony a svítícíma očima.

Pod šaty si oblékla pouze dlouhou košilku ušitou ze stejného hedvábí. Její střevičky byly ze zlatem prošíváné kůžičky a od kotníků z nich vzhůru až pod kolena šplhaly jemné zlaté řetízky neslyšně zvonící při každém jejím kroku a ne-

jasně se rýsující pod vrstvou hedvábí.

I paže měla skryté pod tmavým pavučinkovým hedvábím; měla z něho ušité rukávce od paží až do zápěstí tak těsně kopírující její tělo, jakoby bylo její druhou kůží. Na rukou pak měla stejně modré rukavice z nejjemnější kůžičky a přes ně měla navlečené svítící zlaté prsteny. Pro dovršení jejich efektu pak i je měla spojené jemňoučkými zlatými řetízky - a to jak mezi sebou, tak se dvěma téměř totožnými náramky s motivem dvou do sebe vpletených hadů; stříbrným a zlatým jako kdyby se chtěla přihlásit k hadímu bratrstvu Ofitů. Krom toho jí dva jiné náramky - s motivem hada obtáčejícího gótský kříž - obepínaly paže.

Přes hlavu měla přehozený k pasu splývající závoj ze stejného hedvábí, upínal jí ho zlatý diadém s motivem dvou k sobě otočených orlů, jejichž těla byla vykládaná z drahých kamenů; orlů, kteří se vznášeli nad složitě propleteným hadem, jenž v zubech svíral na třech miniaturních člancích řetízku visící květ růže, který byl vlastně gótským křížem s dalším rubínem ve svém středu. Ten měla přilepený k čelu těsně nad kořenem nosu.

Vlasy měla spletené do ozdobných ornamentů, jaké se hned tak nevidí, a do nich měla vpletené velké množství zlatých řetízků, perlových náhrdelníků a prstenů, takže dohromady vytvářely úžasnou marnivou nádheru hýbající se a třpytící se zpod závoje při každém pohybu její hlavy.

A na krku jí visely další ozdoby, které svým duchem úplně vybočovaly z té zlaté nádhery - vlastně to byla spíš jedna ozdoba; dlouhý řemínek, na kterém byly navlečené desítky, či možná spíš stovky malých nepochopitelných ozdůbek z keramiky, dřeva, jantaru, drahých kamenů a zašlého železa. Mnohokrát se mezi nimi opakoval symbol životodárného Slunce, který Germáni užívali odnepaměti a kterému se postupně začalo říkat gótský kříž.

Byla výrazně namalovaná v obličejí, černé dlouhé stíny a svítící rty, a její zjevení všechny tři ohromilo.

“Císaře, který jim bezohledně vládne odkudsi z druhého konce světa prostřednictvím neschopných, úplatných a sobeckých správců už tu mají všichni plné zuby.”

Totila ale jen zíral. Jako bohyně či alespoň jako dáma denně se pohybující v dvorském okruhu císařského dvora v Konstantinopoli vypadala žena, která před několika dny vlastnoručně pozabíjela svými šípy několik gótských knížat, kteří se stavěli proti jeho volbě králem.

Vykročili směrem ke vchodu paláce, kde na ně čekali jejich koně a slavnostní průvod.

“Já vím, a Frankové se k nám přidají jen proto, že jsme slabší, znamená to pro ně jinými slovy míň nebezpeční...”

Snazší kořist.”

Utrousil Totila, když sestupoval ze schodů.

A pak dodal polohlasem, co patřilo jen několika nejbližším, kteří dolů po schodech šli s ním:

“Asi hodně lidí čeká, že můj prastrýc Theud sebere svá vojska a přitáhne s nimi sem, aby pro mě dobyl Itálii, jenže on sám s nasazením všech sil bojuje o uhájení Lusitánie, jím najatí Vandalové^{/*} svádějí tuhé boje s císařskou armádou před Cordubou. Ten mi nepošle nic než blahopřejný dopis, jestli aspoň ten. Ba ne, chci-li Itálii, budeme ji muset dobýt sami.”

“Bude nám poctou moci ti v tom pomáhat.” Doplnil ho Teie.

Ticinum^{/**} založil kdysi Oktaviánus, ve stejné době, kdy Varus pohřbil v Teutobur-ském lese jeho legie, na výhodném místě nad stejnojmennou řekou. Město se za ta léta rozrostlo a nabylo do krásy. V pozdních létech říše bylo často dočasným sídlem císařů, kteří ho měli na cestě mezi Mediolanem a Římem. A Theodorich tu také rád pobýval - a o město se podle toho staral. Nechal restaurovat thermy, opevnění opatřil novými věžemi i dalekonosnými stroji. Chloubou města ale bylo Palatinum - královský palác.

Když tak nešťastně skončil svou vládu král Wittigas a Ravennu obsadili císařští vojáci, učinili Gótové z Ticina srdce svého království. Království jako dlaň - protože k němu patřil tak právě kus země kolem Ticina a několik pevností držených knížaty v alpských průsmycích.

^{/*} Vandalové - germánský kmenový svaz původně z jižní Skandinávie, příbuzní Gótů, citovány dva kmeny - Asdingové a Silingové. Během prvního století odešli proti proudu Odry do přibližně dnešního Slezska. Na počátku pátého století prošli prakticky celou Evropou od severovýchodu až do Hispánie, odtud přešli do Afriky, obsadili Kartágo a zde po zničení jejich království Belisarem 534 postupně asimilovali.

^{/**} Ticinum - dnes Pavia

Začal šestý rok války s císařem.

To bylo jasné, protože Totila svůj postoj vůči vyjednávání s Justinianem vyslovil dostatečně zřetelně. Bude stát možná ještě spousta krve a utrpení, ale málokdo z Italů na věci nazíral z tohoto úhlu: Většina z nich si uvědomovala, jaké restituční spory se rozpoutaly ihned po obnovení císařské moci v Itálii a jak prostým lidem stouplo daňové zatížení.

Většina Italů to měla v hlavě srovnáno. Rolníci, kolóni, potomci propuštěných otroků... ti všichni byli s Totilou. Byli s ním i gótské spojenci, kteří se během předchozích let do Itálie uchýlili před nemocí nesnášenlivosti k jiným výkladům víry. Vandalové, kteří utekli před císařskými vojsky z Afriky, Liguři, Gallové a Aquitánci, kteří se nemohli smířit s katolickou nadvládou Franků, Thuryrnkové** a Bohemiovarové, kteří prchli před otevřenou zvlíí Franků a Sasů v jejich Franky podrobených zemích. A Gótové, kteří byli hrdými potomky hrdého národa. Neochotní k ústupkům a neschopní vlastního ponížení.

Ovšem čím výš byl kdo společensky postavený, tím jistota klesala. Patriciové či duchovní byli pro návrat Impéria, který by restituoval jejich jmění a obnovil výsadní postavení, a pro církve také záruku jejího monopolu. Rada knížat věděla, že na výsledku války nezáleží jejich hmotné postavení, protože jejich soukromé bohatství a státní úřady jim zajistí jak věrnost králi, tak věrnost císaři - a to možná ještě spolehlivěji.

Katolíkům nevadilo, že sousední pole orá arián*. Katolickým biskupům přišlo neslýchané, aby skládali přísahu ariánskému králi.

/** Thuryrnkové (Duryrnkové) - germánský kmen usazený ne řece Unsrutu. Postupně tu vznikl rozsáhlý kmenový svaz, ke kterému se kromě sousedních kmenů přidali i Anglové a někteří Kvádové. V době rozpadu markomanského království na konci pátého století uplatňovali thuryrnští králové svou moc i v horním a středním polabí a povltaví. Bohemiovarové (Bavoři) jsou kmenový svaz, jehož jádrem byli Markomani, kteří na přelomu 5./6. století přišli do dnešního Bavorska z Bohemie (odtud jméno).

/* ariáni - směr ranně křesťanského vyznání, stoupenci alexandrijského presbytera Areia. (Arius *260, †336); neuznával Boží trojici a Syna (Logos) jako součást Boha Otce, ve zkratce říkal, že Syn Boží je ve svém vtělení (kenosis) prostředníkem mezi Bohem a lidmi. Logos je pro ariány oddělené od Boha. Účast na božství získává prostřednictvím své svobody obrácením se k Otcovi. Na koncilu v Nicei r. 325 zvítězil názor Areiova sekretáře a později i odpůrce Anastasia říkající, že Syn (logos) je od věčnosti jedné osoby (homo sios) s Otcem. Areiovu tezi definitivně zavrhl synoda r. 381 v Konstantinopoli. Od té doby je ariánství křesťany vnímáno jako odpadlivost.

Rozezněly se trubky a průvod se vydal na slavnostní okruh městem. Dvanáct trubačů jelo vpředu a na každém nároží hráli královskou fanfáru.

Za nimi jelo v pěti proudech padesát královských jezdců a pak dvanáct bubeníků, kteří do kroku koní bubnovali hluboký a dunivý rytmus, který se nesl celým městem. Královští vojáci byli oblečeni do červených kabátců, pod kterými se jim leskly vycíděné kroužkové zbroje. Na hlavách měli obarvenými pery nazdobené přilbice a na zádech a na prsou malé kulaté štíty pobité načerveno obarvenou kůží, uprostřed zpevněné železnými plechy vyseknutými do tvaru gótského kříže na hraně štítu splývajících s obrubou štítu.

Také jejich koně měli velké červené čabraky a červené chocholky na hlavách.

A za nimi jelo dalších padesát královských kavaleristů.

Pak důstojníci, kteří s hrdotí nesli znaky královských pluků, další bubeníci, oddíl gardistů z osobní stráže a další padesátka rytířů v červeném.

A pak jel konečně král.

Celý zářící zlatem, přes ramena nádherný bílý plášť. Kynul lidem na všechny strany a rozhazoval mezi dav drobné mince.

Za ním jel po pravé straně kníže Teia s mečem položeným na velkém polštáři červené barvy a po levé straně kníže Wissand se zlatým pohárem na stejném polštáři. Za nimi pak kněžna Lukarin a za ní dvě další šlechticny oblečené do svítivé bílých šatů.

Pak jelo asi třicet mužů královy osobní gardy, za nimi několik sokolníků se svými sokoly sedícími na nastavených rukách.

A následovaly desítky gótských šlechticů i s celými rodinami, nejdřív několik knížat, pak ti ostatní. Každý rod přitom i s několika muži své stráže.

Potom dalších padesát rytířů v červených kabátcích.

Pomalým krokem ten dlouhatánský průvod objížděl městem a kroužil kolem jeho středu schválně tak, aby se jeho parádou mohli všichni pokochat. A obyvatelé města i vesničané z okolí si té možnosti užívali a krále, jemuž hlasitě volali "Sláva!", zasypávali květinami.

Svůj cíl měl průvod na náměstí, kde jezdcí sesedali a stavěli se do širokého špalíru pro krále.

A ten pak za vyzvánění zvonů vešel včele své suity do chrámu. Tak unikli z pro-

sluněného dne do přišerí stánku Božího, aby byl Totila pomazán na krále.

I kolem samotného obřadu vypukl velký spor.

Kníže Teie, který si svými zkušenostmi i vystupováním získal místo mezi nejužšími poradci a důstojníky Totily, nemohl pochopit, proč chce biskup pomazat krále vonným olejem. Přiběhl ještě v den korunovace brzy ráno do chrámu a dostřed rušných příprav se rozkřikl:

“Co je to za hloupý nápad? Jak vonný olej souvisí s pomazáním Krále? Ty ho máš pomazat Duchem Božím!”

“Nevím, jak u tebe v tvých Bohem zapomenutých zemích, ale všichni křesťané respektují tento rituál.”

“Pomazání je přece symbolem sestoupení Světla, tak jako olej z lampy je symbolem světla lampy a světlo je symbolem zážitku Boha! A ty tu budeš plácát vonný olej, jako bys to nechápal...”

“Pohane, máš moc a mnozí se tě bojí, ale na mě nezvyšuj hlas: Pomazání ukazuje místo milosti Boží!”

“Ale Boží milost, Boží světlo je přece uvnitř Krále, vždyť Král jím osvětluje celý svět. Když on nesvítí, vládne temnota.”

“Co mi to tu vykládáš, pohane, Bůh osvětluje svět, žádný král.”

“Světlo je přece podstatou Krále, biskupe. Král je Vtělením! Nemá Světlo darované nějakým...”

“Nekázej mi tu bludy. Jestli umíš zacházet s mečem, to neznamená, že jsi četl svatá písma! Jestli se vyznáš v bitvě, nevyznáš se ve věcech Božích.”

“Znám víc, než si myslíš...”

“Pamatuj si, pohane, král je pomazaný z Boží vůle!”

“Proboha, jak ty můžeš vést? To je jako když slepý vede jiné slepé. Všichni pak musí padnout do stejné jámy! Pamatuj si, křesťane, Král je světelnou bytostí. Vtělením Božím.”

Biskup se otrásl. Kdyby Teia nebyl obávaným krvavým knížetem, který si s několika dalšími knížaty doslova vydupal Totilovo zvolení králem, dal by ho vyhnat. Bludy, které šířil, ho úplně vyváděly z rovnováhy.

Také Teia chvíli zuřil, ale pak pochopil, že tento spor je komukoli jinému z přítomných a vlastně i většině gótských knížat - natož prostých Italů - nesrozumitelný

a tak ustoupil mávnutím ruky.

“Dobře, biskupe, ty jsi zodpovědný za provádění obřadu a tak ho udělej, jak nejlépe tě povedou tvé vědomosti a tvé svědomí.”

A pak polohlasem vzdorovitě dodal.

“Dostal jsi klíče a necháš je převalovat ve svých kapsách, jsi učený a skrýváš je, stál jsi u dveří a nevstoupil jsi dovnitř.” A biskup opustil svou bojovnost, protože věděl, že mu kníže ustoupil. Proto se dál už nepřel. A Teia odcházel a cestou bruchel dál “...a ty, kteří vstoupit chtěli, nenecháváš.”

“Klíče, o kterých mluvíš, nemám já, ale svatý Petr.” Zavolal za ním biskup.

Teia se ještě jednou ve dveřích chrámu otočil. Venku svítilo ostré světlo a kolem jeho postavy pronikaly do přítmi uvnitř zářící světelné paprsky.

“Takové klíče nemyslím, biskupe, mluvím o klíčích od království Božího, od brány, kterou nosíš ve svém srdci, ne od nějakých vrat.”

A odešel.

Ale během obřadu už k žádnému incidentu nedošlo.

Za zvuku zvonů vešel královský průvod do chrámu a davy zvědavců nechal venku.

A za vzduchem chvějícího pocitu nekončícího očekávání přijal od biskupa posvěcení své královské moci. Byl vyvolen.

Když vyšel na světlo světa zdoben královským diadémem, rozeznělo se městem hlasité vyvolávání slávy novému králi. A tak vešel mezi dav, který mu rozevřel svou náruč do úzké uličky a zasypával ho květinami.

Král procházel mezi svými Italy a Góty, vychutnával opojný pocit důvěry lidí, podával ruce do napřažených rukou a roznášel světlo na své tváři i sílu svým dotekem.

Jeho nejbližší šli za ním - Wissand, Teie, Lukarin i ostatní. A zdravili zástupy hřmící radostí. Kdeže byly oddíly královské gardy, jejichž příslušníci vedli své koně zástupem za královskou suitou. Kdeže byly trubky a bubny. Jejich zvuk by stejně byl přehlušen nadšeným skandováním.

A tak první královský pochod městem dalece předčil jeho korunovační jízdu. Trval nekonečnou dobu, protože Totila si dával záležet na tom, aby jeho pozhennání dotekem zraku přšelo stejně hustě, jako zlaté mince přšely při návratu císařských vojevůdců do Říma či Konstantinopole, když se vraceli z vítězných válek a dělili

se s lidem o válečnou kořist. Totila se nedělil o mince, dělil se o Boží milost.

V mramorem se skvícím a na slunci jako perla zářícím paláci, jehož stěny nechal zpevnit, povznést a vyzdobit veliký Theodorich, pak nastaly oslavy.

Společnost se sešla ve velkém sále v patře, z něhož vedly velké arkády na terasu. Ty byly nyní zataženy několika vrstvami závěsů, přičemž jejich poslední vrstva jakoby souvisle pokrývala celou dlouhou stěnu sálu. V patře byl sál obkroužen balkónkem, ze kterého vedly dveře do soukromých místností královského paláce. Tam ale - alespoň z pohledu dvořanů slavících nového krále - bylo ticho a klid.

Všichni se soustředili v sále, kde byly ve tvaru velké podkovy postaveny kolem stěn stoly prohýbající se neuvěřitelně vonícím jídlem a jako rubín se třpytícím vínem.

V čele stolu seděl na kožešinami vystlaném křesle král, kolem něj pak suita jeho nejbližších knížat. Ostatní urození Totilova dvora spolu praefektem* města a dalšími vlivnými italskými aristokraty seděli podle svého společenského postavení blíž či dál králi.

Po prvních mnoha přípitcích a vznešených projevech přejících králi dlouhou a úspěšnou vládu, začínající samozřejmě vyhnáním císařských armád z Itálie se většina přítomných bez jakéhokoli upejpání pustila do konzumace propečených dobrot na stole.

Těžko také odolat: O přízeň se tu přebíjela ve víně nakládaná pečená zvěřina s cibulovou omáčkou, šípky a jablky, ryby nespočetného množství, nejrůznějších velikostí a chutí tu v medu a švestkách, tu v ostrých kořeněných nálevech, do červena pečené divoké husy s pomerančovou nádivkou, nejjemnější telecí paštika dýchající majoránkou a tymiánem a to vše utopené v záplavě sladkých cukrářských drobností a ovoce všech barev a chutí.

A také džbánky s křišťálově průzračnou vodou a vínem ze všech koutů Itálie.

Málokterí hosté vydrželi sedět na svých místech dlouhou dobu: Přecházeli po sále, tu přisedli sem, tamhle, dali se do řeči s tím či oním. A samozřejmě, každý se hleděl ukázat před králem a říci mu co nejskvělejší a nejoriginálnější přání.

V koutě sálu sedělo několik bubeníků, kitharéd a několik dalších muzikantů, kteří střídali různé flétny, rohy a další nástroje. Hráli chvílemi polohlasem, aby nerušili hoduující, ale jen vytvářeli příjemnou atmosféru a chvílemi hlasitěji, když do rytmu jejich hry skupina hostů začala na ploše mezi stoly tančit.

/ praefekt praetoria - městský velitel, v Římě jedna z nejvyšších vojenských funkcí.*

Korunovační hostina se tak snadno protáhla až do pozdního večera, kdy přítomní už nemohli pozřít ani sousto.

Skupina knížat se tedy rozhodla oživit zábavu uspořádáním soutěže mezi přítomnými. První disciplínou byla střelba na římské přílby, druhou disciplínou pak měl být tanec, třetí zápas a čtvrtou recitace.

Totila byl docela zvědav, rád by se soutěže také účastnil, ale absolvoval už dost přípitků rudým vínem na to, aby mohl oprávněně pochybovat o své úspěšnosti v takové soutěži. A účastnit se soutěže, ve které by vyšel nadarmo, se mu nechtělo.

Knížata si zatím u stěny sálu nechala postavit tři špalky na které jim jejich mladí synové postavili tři římské přílby.

Ostatní byli na průběh střelecké soutěže zvědavi a tak její účastníky hlasitě podporovali či komentovali.

Střídali se postupně ve střelbě a neomylně své imaginární soupeře sráželi do prachu. Nikdo z nich ani jednou neminul a tak původní představa o snadné soutěži spojené s exhibicí vzala za své.

Ani když ustoupili až k protilehlé stěně sálu, bilanci střelby neměli horší. Běda nepřátelům, kteří by se ten večer ocitli na třicet kroků od jejich luků - nehledě na množství vína, které od odpoledne stačili vypít a množství zvěřiny a ovoce, které stačili sníst.

Šlechtici ze starých rodů se přeli o to, kdo střílí rychleji, kdo přesněji a nakonec i kdo elegantněji.

Rozvášněnou debatu o umění vlády nad zbraní a elegancí vzdušného tance šípů vypouštěných jednotlivými rytíři pak ukončila kněžna Lukarin.

“Já vám ukážu, jak tančí střela!”

Jediným gestem ruky dala znamení třem bubeníkům, kteří seděli u stěny, aby začali hrát. Sama pak tanečním krokem obešla pomyslný kruh mezi rozestavěnými stoly a rozpaženými volně plujícími pažemi si udělala místo dostatečné pro svůj tanec.

Střelci ukončili svůj spor, zůstali stát a stejně jako všichni ostatní ji sledovali.

Stáhla s ramen svůj marnotratný plášť, přeložila si jej kolem ruky a hodila ho do přítmí, kde stál kníže Teie. Plášť se přitom rozbalil a podoben motýlu přeplachtil přes stůl. Pak se zula naboso, a i boty s nezúčastněnou samozřejmostí odhodila přes stůl do kouta. Vykasala si šaty, aby jí dovolily tančit dlouhé ladné nakročené

kroky, aniž se starala o to, že z nich tak na pravém boku nechala vyklouznout svou pravou nohu až k přepychovému opasku, a jejich spodní cíp si nadvakrát provlékla pod náramky v levém zápěstí: Takže šaty jí při každém pohybu ruky zaválaly vzduchem jako snášejší se javorový list či dotek chladu stříbřité noci.

A pak pomalu začala kroužit svůj tanec. Jedno malé nakročení, dlouhý ladný krok, přísun zadní nohy a dva kroky do strany. Přitom se pootočila kolem své osy o půlkruh, vykreslila rukama ve vzduchu něžný ornament a do posledního kroku si tleskla.

Její šaty vlály za ní. Pak znovu a znovu. Po několika prvních krocích zrychlila, ale pak už držela své tempo.

Bylo právě tak pomalé, aby její krok působil ladně a přízračně. Její táhlé pohyby vyvolávaly pocit, že netančí, ale hladce pluje vzduchem, aniž by došlapovala na zem. To jen špičky jejích nohou se neznatelně dotýkaly podlahy sálu a odpichovaly ji v její plavbě vzduchem.

A byly právě tak rychlé, aby na jejím kroužícím těle vlály její průsvitné šaty a naprosto necudně odhalovaly její štíhlé, drobné a jako svíce bílé tělo. Zlaté ozdoby, které tančily sní, neslyšně jemně zvonily, létaly vzduchem a jakoby jí tak nedbale oblečené šaty poutaly k tělu, aby ty neodvlály prostorem jako babí léto. Vrhaly maličké světelné odlesky, které kontrastovaly s noční nebeskou tmou jejích šatů a dokreslovaly světlo jejího těla.

Krásná a žádoucí. Božská a smyslná současně. Oči přítomných vpíjely její pohyby a svit její mezi záhyby šatů svítící kůže. Byla královnou večera a tančila vědoma si toho.

Vše ztichlo a přítomní rytíři i knížata na ni fascinovaně zírali. A tak ve svém tanci zavřela oči a začala zpívat:

¹Jah quth duim: ibai Lukarin quimith
duthei uf melan satjaidau aiththau undar ligr?
Niu ei ana lukar nastathan satjaidau?

Nih allis ist chva fulginis thatei ni gabairhtjaidau:
Nih warth ana laugn, ak ei swikunth wairthai.

Jabai chvas habai ausona haus jandona, gehausjai.

Jah qath du im: saichvith, chva hauseith!
In thizaiei mitath mitith, mitada izwis jah biaukanda
izwis thaim galaubujandam.

Unte thischvammeh saei habaith gibada imma;
jah sei ni habaith jah thatei habaith afnimada imma.

Zkracovala dlouhé samohlásky, protože při temperamentním tanci těžko popadala dech, zastavovala plavbu svého těla vesmírem při dlouhých ligaturách, protože ony její pohyb v prostoru dokázaly dotančit za ni. Mráz běhal po těle při těch tónech.

A i když snad lidé nepoznali, co mají před očima, cítili to. Co bylo skryto pohledům se odhalilo srdcím tancem rusovlasé kněžny.

A pak dozpívala a tanec zrychlila. I její bubeníci rozběhli cval svých úderů do divokého trysku. A srdce všech přítomných se rozbušila stejně rychle a tepny ve spáncích bubnovaly těžké doby spolu s jejími kroky.

A pak divoce zavýskala, což byl signál pro bubeníky a ve zlomku okamžiku, ve kterém skončila jejich hra, se sbalila do temného květu růže ležícího na zemi. Ve vzduchu zůstalo viset ticho, přestože všem ještě chvíli zněl v uších rytmus bubnů a vířily před očima mžitky jejího tance.

Když se po chvíli postavila, točila se jí hlava a těžko hledala stabilitu, kterou si byla jista při předchozím divokém reji.

Pak se ozval divoký křik plný uznání a rozvířených vášní. Její tanec provokoval a okouzloval současně.

1 *Text písně je parafrází evangelia (Lk II./35, IX./1-6), zpívá se o podobenství o Světle, které nemůže zůstat trvale skryto.*

“To byla střela? To byla smrt!”

“Jak bys teď ty střílela, kněžno?”

Ozval se výkřik od stolu, když nejistým krokem opouštěla svůj vílí kruh.

Ohlédla se. Byla maličká, bosá a křehoučká. Mezi gótskými knížaty jako zjevení.

“Stejně, jako kdykoli jindy!” Odpověděla.

Kdo ji tehdy v lese neviděl, nevěřil. A několik přítomných jí to hned dalo najevo.

“Tančíš d’ábelsky krásně, kněžno. Zbraně nech nám, krásná žena jako ty, se nemá plést do toho, co jí nepřísluší.”

Dávno nebyla malou ješitnou holkou.

Ale na své střelecké umění byla pyšná stejně jako ta malá holka, která střílí vlky v zasneženém lese se stejně ledovým klidem jako knížata na sněmovní pláni.

“Střílím stejně jako tančím.” Odpověděla knížeti, který ji převyšoval asi o dvě hlavy.

“Raději tě vidím tančit než střílet.” Ozval se výkřik.

“Jsi nebezpečnější když tančíš, tvé šípy nikdy nezasáhnou tolik lidí, jako tvůj tanec.” Řekl jí od stolu někdo další a sálem se ozval smích. Sice laskavý smích, plný přátelského dorážení, ale ona byla v ráži.

Roztančená, plná emocí.

“Ukážu vám teda ještě jeden tanec!” Nechala se vyprovokovat.

“Postavte mi tam ty přílby!” Křikla na chlapce, kteří předtím stavěli přílby sloužící za terč soupeřícím knížatům.

Postavili všechny tři, ale byla v ráži a křikla na ně:

“Ještě dvě!”

Udělala gesto rukou a dva chlapci jí přistavěli další dva špalky. Takže teď jíich bylo celkem pět. A na špalky znovu postavili přílby.

Kníže Teia jí mezitím hodil její krátký pětidílný hunský luk i toulec plný runami^{/*}

^{/*} Runy - germánské písmo (od *rauen* – šeptat, v gótsčině má pojem ještě význam tajemství, mystérium), vytvořené snad mezi Markomany v prvních staletích po Kristu nebo mezi Góty ve východních stepích; postupně vzniklo několik runových abeced (anglosaská, vikingská, gótská). Runy a runové nápisy mají několik vrstev, první z nich vy-

pomalovaných střel.

Postavila se do středu svého tanečního kruhu a rozkročila se. Luk i střely si položila před sebe na zem a vychutnávala si napětí vmysli všech přítomných. Cítila jejich soustředění a očekávání. Cítila jejich na nejvyšší obrátky vybičované očekávání a cítila, jak naprosto ovládá v tuto chvíli veškeré myšlenky v sále.

A užívala si své vlády. Pomalým přesně oddávkovaným pohybem vyvlékla svá ramena z rozevlátých šatů a nechala je po svých štíhlých pažích sklouznout k zemi. Překážely by jí. Zůstala tam stát v modročerné průsvitné košili sahající sotva do půli stehen, která byla přepásána širokým opaskem z nádherně zdobených a vykládaných zlatých destiček. Její odhalená ramena svítila do mihotavého přítímní v nočním sále stejně jako štíhlé nohy. Zhluboka oddechovala a ozdoby a řetízky, kterými byla ověšená, se rytmicky zvedaly při každém nadechnutí a klesaly při každém vydechnutí spolu s hrudníkem.

Tmavé hedvábí svými obrysy bez jakýchkoli okolků vykreslovalo krásu jejího těla. Každé nadechnutí i pohyb každého svalu v jejím těle. I to věděla. Proto si je brala.

Zavřela oči a usmívala se.

Byla marnivá a cítila na sebe upřené všechny přítomné oči. Zhluboka se nadechla a stupňovala napětí.

Pak se sehnula pro svůj luk a za opasek si zasunula čtyři střely.

Pátou uchopila do zubů.

Levou rukou si střídavě konečky prstů a střídavě dlaní do stehna vytleskávala rychlý rytmus.

Pak lukem nad hlavou vykroužila ladný ovál a začala znovu tančit. Bubeníci pochopili její krok a rozehráli jí k němu rytmus utínající dech všem divákům.

Její dlouhé vlasy plápolaly zviřeným vzduchem jako rudě zářící ohnivé jazyky a ozařovaly měkké doteky jejích chodidel a chladivé podlahy zleštěného kamene.

Střelu přítom vzala do levé a lukem i střelou kroužila v zápěstí, až při svém tanci vypadala jako lадná vážka nad vodou.

cháží z odvození od řecké abecedy a každý znak tu představuje hlásku. V dalších vrstvách se každý znak stává nositelem pojmu a význam závisí na okolních znacích a typu napsu. Runy ovládaly v podstatě výhradně dévy, protože runové nápisy měly ve svých spodních vrstvách v zásadě vždy mystický a magický obsah. Užívání run proto bylo církví zakázáno.

A potom do kroků vložila jeden divoký poskok a na neskutečně krátký okamžik stanula na špičkách zády ke svým terčům, a se zavřenýma očima v čase sotva delším, než který blesk květnové bouřky potřebuje ke své cestě oblohou, napnula tělo, stejně jako tětivu svého luku. Pak se stejně rychle jako zazní hrom blesku nořícího se do vodní hladiny protočila na místě a během otočky vypustila šíp. Než proklál prostřední přílbu a srazil ji na několik kroků dozadu na zem, vykřikla hlasitě:

“První!” a přitom si spoza opasku vytáhla druhou střelu a napnula jí tětivu podruhé.

A odtančila několik kroků po obvodu kruhu. A znovu se pravou nohou odrazila a otočila se na špičce levé a přitom vypustila druhou střelu.

Do řinčení druhé přílby o kamennou podlahu zněl její výkřik:

“Druhá!”

A v dalším okamžiku už měla nataženo potřetí a střelbu opakovala.

Celkem pětkrát. Vystřílela všech pět střel a sestřílela všech pět příleb.

Tuto střeleckou exhibici provázal jásot u mnoha nadšených knížat provázený hořkostí, že mladá žena je ve střelbě takto pokořila. Ale kněžna Lukarin byla pověstnou, nejen pokud šlo o střelbu lukem.

Rytmus stále zrychloval a už se zdálo, že srdce mnoha přítomných nemohou vydržet takové soustředění. Ale stejně jako poprvé hlasitě křikla a vzduch zůstal oněmělý s nesoucím se pocitem dozvuku úderů bubnů a jejího dech beroucího hlasu.

Když dotančila, zhroutila se k zemi a zůstala rozprostřená na šatech, které si tam snad schválně pro to nechala ležet.

Síní se nesly obdivné ovace, zatímco kníže Teia kočičím skokem překonal stůl stojící mu v cestě a její drobné tělo zabalil do šatů, vzal do náručí a odnesl pryč do polostínu v koutě sálu, kde ji položil na kožešinami pokrytou širokou lavici.

Dívala se přitom na něj a cítila se tak vyčerpaná, že nebyla schopna promluvit. Po tolika letech se zas cítila malou dvanáctiletou holkou, která se stulila do náručí člověka, jemuž může důvěřovat.

Trvalo hodnou chvíli, během níž se ve středu sálu rytíři i knížata předváděli před králem i přítomnými dámami v zápase, než Lukarin trochu přišla k sobě, zabalila se do teplého vlněného pláště a podpírána Teiem se vrátila zpět ke stolu. Sedla si zase na své místo do kožešinami vystlaného křesla včele stolu vedle krále. Bylo jí

zima a plnými doušky polkla horké sladké a kořením vonící svařené víno, které jí Teia mezitím přikázal přinést.

Zápasy před králem zatím skončily a publikum je hlasitě komentovalo i dusotem odměňovalo vysokého a urostlého rytíře, který porazil všechny své soky.

Kníže Teia měl také něco vypito, ale ne dost, aby nevyskočil na stůl a vzduchem nezasvištěla jeho dlouhá spatha.

Držel ji v levačce ve vodorovné poloze před očima, jakoby chtěl svět sledovat skrze její chladný kov, a pravou rukou udělal ladné gesto, jako když tanečnice vyvažuje rukou ponechanou za tělem svůj hluboký předklon.

“Teie, ukaž tanec, který předvedeme Římanům!”

Vykřikl rozjařený král.

“Však už jdu. Stojím ve středu světa, nevidíš?” Odpověděl a uklonil se publiku do čtyř stran.

Ale dřív než začal tančit, přihrbil se, jako když šelma číhá na kořist a počal napůl recitovat a napůl zpívat:

“Stál jsem vprostřed světa

a zjevil se jim v těle.

Všechny jsem je našel zpité.”

Do obličejů mu spadly jeho dlouhé tmavé vlasy a zakryly mu tvář. Zbyly z něj jen zorničky jeho očí. Svítivé bělmo a všepronikající panenky. Zadíval se dovoce a jeho tmavé oči si měřily přítomné. A pokračoval čím dál tím hlasitěji a dramatictěji.

“Žádného jsem mezi nimi nenalezl žiznícího

a moje duše trpěla bolestí nad lidskými syny:”

A špičkou pravé nohy pomaličku nakročil první dlouhý plíživý krok.

“Neboť jsou slepí ve svém srdci a nepoznávají,

že přišli prázdní na tento svět a zase hledají,

jak prázdní z tohoto světa odejít.

Ale teď jsou zpité.”

Vložil do recitace odmlku a na stole předvedl ladnou otočku. Pomalu, jakoby ho

člověk vnímal ve snu. Meč při ní zdvihl nad hlavu do výše, a odlesky světla na jeho čepeli vytvořily na moment iluzi hořící svíčky, jejíž plamenem je čepel Teiova meče.

Plížil se téměř po špičkách a jeho pohyby byly měkké a plynulé. Jako když se kočkovitá šelma plíží vysokou travou.

Zábava ztichla a gótská šlechta sledovala jeho výstup. Náhle se při tom ztišil a přešel k polohlasu:

“Zpití vjemy smyslů,

zpití lživými dojmy, se kterými se ztotožňují,

Jsou zpití tělesnou existencí.”

V dokonalém protikladu k jeho hlasu, který teď najednou zahřměl ztichlým sálem, v němž všichni Teia sledovali a čekali, co bude následovat.

“Až ale vypořebují své víno,

pak dojdou obratu.”

Vybuchl hromovým hlasem.

“To snad ale dneska nebude!” Ozval se s dozníváním ozvěny výkřik z davu.

Ale Teia jakoby ho neslyšel a jakoby ho nevnímal pokračoval si svůj monolog.

Dělal při něm pomalé lehké krůčky po stole a ostatní hodovníci mu nejdřív uhýbali s číšemi a mísami, pak ke stolu přiskočili sloužící a hbitě Teiovi odklidili za stolu vše včetně drahocenných ubrusů.

“Probud' se, kdo spíš!”

A udělal druhý obrat, už nepatrně rychleji, a při něm vzduchem zasvištěla lesklá čepel jeho meče.

Pak meč protočil v zápěstí nad hlavu, jak uměl snad jen on sám, dvakrát nakročil kupředu, jednou pravou nohou, jednou levou a při každém nakročení naznačil pomalý táhlý výpad mečem ukončený sekem do strany, při každém z nich si pravou rukou tleskl o paži levé, a pak provedl další dlouhý krok, při kterém se obrátil na druhou stranu, přisunul zadní nohu, nadskočil do výše a než dopadl, zasvištěla čepel meče pod jeho nohama.

Bylo to několik stále se opakujících baletních kroků, při kterých se Teia otáčel kolem své osy a při kterých vzduchem vlál jeho plášť a míhala se čepel meče.

Když je odtančil potřetí, začaly pomalu nabírat rychlost, jenže Teia se ocitl na konci dlouhého stolu. Ale to mu vůbec nevadilo: Aniž by svůj tanec přerušil, otočil se zpět a začal tančit směrem k druhému konci stolu.

A pomalu, ale zřetelně nabíral rychlost. Když dotančil i k druhému konci a začal se při tanci vracet zpět, byly jeho kroky už těžko kontrolovatelné a po celém sále bylo slyšet svištění meče, jehož špička prořezávala vzduch místnosti, a tupé úde-ry čepelu, jak při výpadech na stranu narážela do vzduchu.

A tanec stále zrychloval.

Přítomní stáli a sledovali ho s nadšením.

Teia se změnil v temný vír, který se míhal nad stolem a těžko říct, zda se ho ve svém letu vůbec dotýkal.

Zavřel oči a tancoval poslepu. Z jednoho konce stolu na druhý a zpět.

A najednou prásklo mezi jeho měkkými kroky ostré přidupnutí a Teia nehybně stál uprostřed stolu.

Chvíli bylo ticho a pak následoval aplaus.

Ale než dozněl, král Totila tasil meč a už stál na stole také.

Oba se postavili proti sobě a začali opět od začátku, úplně pomalu. Totila dlouhým pomalým krokem vpřed a Teia zpět, oba přisunuli druhou nohu, Teia se přikrčil k zemi a nad jeho hlavou opsala špička Totilova meče ladnou kružnici. Totila se otočil kolem dokola a Teia mezitím do rytmu čtyřikrát hlasitě tleskl pravou rukou - do levé paže, do pravého stehna, levého stehna a do prsou.

Potom Totila vysoko nadskočil a otočku u země vykroužil Teie. Jeho čepel se míhala těsně nad stolem a její pohyb dal Totilovi právě tolik času, aby stačil vyskočit a dopadnout zpět.

A Totila udělal další dlouhý krok vpřed, kterému Teia stejně pomalu a ladně ustoupil. Během přisunu druhé nohy oba dvakrát protočili své meče v zápěstích - pokaždé na jedné straně těla tak, aby se při tom nesrazili.

To opět ve zrychlujícím se tempu odtančili několikrát, než se ocitli na konci stolu. Ale stejně jako samotný Teie, pokračovali dál, jen začal ustupovat Totila. Tak dotančili zase na druhý konec a pak doprostřed.

Ale pak změnilí své kroky a neustupoval nikdo před nikým. Oba zrcadlově nejdříve odtančili dva kroky dozadu, pak dva dopředu a pak dalšími dvěma kroky provedli divoký výpad proti sobě, při kterém se v otočce srazili zády k sobě a vyměnili si

pozice.

Že se přitom nepobili mečem byl div vysvětlitelný jen tím, že tanec oba mistrovsky zvládali.

A tak opět tančili stále rychleji, až diváci přestali vnímat, který z vířících stínů patří kterému z těch dvou. Byl to divoký rej.

Kdy se zdálo, že už nemůže být divočejší, Totila při výměně pozic roztočil meč a vyhodil ho vysoko do výše, aby ho poté, co mine Teia, opět chytil a bez zaváhání v tanci mohl pokračovat dál.

Oba měli zavřené oči, protože pohled očima by je jen odváděl od vrcholného soustředění, rychlost tance byla příliš velká na to, aby pohled stačil vnímat pohyb prostoru.

Jen oni dva věděli, že nelétají vzduchem a netočí se po stole jako bičem roztočená káča. Oni dva si totiž svět otáčeli kolem sebe. Vymanili se z omezení, která přináší tento čas a prostor.

Zastavili si jeho běh a jejich pohyb nebyl ani pomalý ani rychlý. Prostě Byl. Tanec - a mohl by v tuto chvíli třeba i boj na život a na smrt - se stal prostě formou vědomí, způsobem existence myslí.

Nic více neexistovalo.

Byl v tom nebeský klid a mír.

Tanec naplňující duši a vymývající ji od nánosů čehokoli dalšího. Jediná jeho vteřina přinesla naprostou čistotu.

Královi dvořané v ohromení stáli a sledovali oba tanečníky i králův meč, který se rytmicky vznasel roztočený kolem své osy nad jejich hlavy.

A pak oba skončili, přidupli si a bylo naprosté ticho.

Otevřeli oči, Stáli zády k sobě uprostřed stolu a sál burácel nadšením.

Každý gótský rytíř umí mečový tanec, ale málokdo by si ho mohl dovolit tak rychle a už vůbec nikdo s takovými kouzly s mečem, jaká demonstroval Teia natož Totila. Předvedli, že jsou virtuózními tanečníky, mistry v zacházení se zbraní, a že své knížecí pláště nosí právem.

Úplně propocení seskočili ze stolu a na jeho desku se začaly vracet džbánky s vínem, zlaté číše i mísy s ovocem, pečeným masem i dalšími pochoutkami.

Zatímco se Totila s Teiem rozvalili do svých křesel uprostřed dlouhé strany stolu,

do sálu přišel zpěvák s lyrou a spustil baladu o hrdinovi Beowulfovi* a jeho lítém boji s drakem.

“Byl Beowulf na hradě Skyldingů...”

Totila přestal vnímat. V předtuše tří tisíc veršů, které bude kitharéd ještě zpívat, se otočil k Teiovi a zeptal se ho:

“Proč tady není dneska, ten hrdina, mohl by vykonat větší věci, než jakými se honosí v legendách...”

“Právě proto. Boj s obry a draky zajistí hrdinům slávu. Na obyčejné starosti nemají hrdinové čas.”

“Anebo se jich hrdinové bojí! Bestie, která sedí v Konstantinopoli, je strašnější než ti jeho prostoduší vlkodlaci.”

“Řekni mu, ať složí epos o statečném Totilovi, který udatně bojoval s devítihlavou saní, která měla pro každou hlavu zvláštní jméno: Ješitnost, Pýcha, Zpupnost, Netolerance, Sobectví, Marnivost, Nenávist, Omezenost a Zvůle.”

“Jaké zbraně má hrdina volit?”

“Jaké mu situace dovolí.”

“Lze saň zabít mečem?”

“Tuhle? Těžko.”

“Vidíš, a my se o to jdeme pokusit.”

Teia se odmlčel a díval se do prázdna. Kitharédův zpěv zněl jakoby ze strašné dálky, jakoby odněkud jinud.

“Jaké zbraně proti němu teda můžeme vzít?”

Zeptal se pak krále.

“Ty se ptáš mě? Teie, kdybych tak věděl. Zkusíme každou, kterou budeme vládnout.”

“Budeme hledat takové, které bestii zahubí.” Vmísila se Lukarin.

“A budeme hledat srdce saně, protože i kdybys tisíckrát odřal Hydře chapadlo,

/ Beowulf - hrdina staré germánské legendy. Různé skripty se liší, byl to gótský, jutský nebo dánský král. Historickým podkladem pro legendu by mohl být nájezd dánského krále Hygelaca na severní Gallii za panování franckého krále Theudericha; proti Hygalecovi se tehdy vypravil s vojskem Theudibert, porazil ho v námořní bitvě a zabil.*

naroste znovu. Takže nesmíme se spokojit s utínáním chapadel, ale musíme trefit její srdce.”

Pokračoval Totila.

“Zaútočíme na Konstantinopol?” Podivil se Teie.

“Nejdřív si musíme být jisti, kde je srdce obludy. Chybit nesmíme.” Nesouhlasila s ním Lukarin.

“Asi jsem toho už moc vypil.” Řekl omluvně Teie, protože nyní se mu opravdu nechtělo přemýšlet tak hluboce a intenzívně. A konec konců měl pravdu.

“Ani ne, já si taky radši poslechnu, jak se to povedlo slavnému princovi v legendě. To nedá takovou práci. A hlavně: Zapomeneme na chvíli na císařské pluky, které se sbírají u Verony.” Podpořil ho král.

Pak si dolil jako drahokam sytě rudé septimanské víno a labužnický ho upíjel z křišťálového poháru.

Byla už hluboká noc, vlastně se možná spíš už blížilo ráno, když kitharéd dozpíval.

Sál byl plný polosedících, pololežících lidí, mnoho urozených knížat si - často i se svou paní - lehlo na lavici někde u stěny sálu, přikryli se pláštěm a usnuli. Několik lidí v koutě sálu hrálo kostky a kolem jednoho stolu vedle několika pletoucích se jazyků dlouhou a zbytečnou debatu o ničem.

Totila se probral z polospánku, pozdravil těch několik, kteří byli ještě schopni ho vnímat a provázen dvěma vojáky ze svého alpského pluku se odebral do své ložnice ve vrchním patře paláce. Wissand seděl ve svém křesle, nohy měl na stole a hlavu zvrácenou až do polštářů obloženého opěradla křesla. Ruce mu bezvládně visely podél opěradel a hlasitě chrápal. Na širokém křesle opodál spal kníže Teia s kněžnou Lukarin v náručí. Vkrádalo se ráno, pomalu, potichu a ohleduplně. Za zataženými záclonami, aby nerušilo.

Sedli si za městem do trávy a koně nechali pást se volně opodál. Byli úplně sami, nebe hluboké a hvězdy jasné.

Král Totila, kníže Wissand a kníže Teie.

“Obávám se toho, že než se stačíme vzpamatovat, ocitne se před Ticinem císařské vojsko a nevím, jak budeme hájit jediné město, které máme, proti císařským expertům na jejich dobývání.”

“Králi můj drahý, jakobys zapomněl na dobré tradice Gótů! Nepamatuji se, že by který z gótských vojevůdců uměl hájit nebo obléhat města.” Nesouhlasil Wissand.

“Navíc, přátelé moji, uvědomme si, že v Itálii má císař momentálně nejmenší vojenské posádky za celou dobu války. My se nesmíme bránit, ale vpadnout na ně jako smršť.” Podpořil ho Teie.

Ale králi se situace nezdála zdaleka tak optimistická.

“Jedenáct generálů tu operuje svíce než pětatřiceti tisíce mužů a my jestli dáme dohromady pět tisíc vojáků, tak to budeme považovat za úspěch.”

Zamyslel se a dodal:

“A navíc, oni můžou prohrát bitvu, můžou ztratit třeba i deset velkých měst. Dokonce můžou ztratit všechna města a všechny vojáky v Itálii, protože císař jim ochotně pošle posily. My nesmíme zaváhat ani jednou. Naše první porážka bude i poslední.”

“Shodneme se na tom, že je musíme porazit v otevřené bitvě. V poli. Abychom využili přednosti našeho vojska. Musí to být překvapující a zdrcující.”

Začínal Wissand s plánováním strategie.

“No dobře. A musíme to udělat tak, aby tam neměli všechny své vojáky najednou.”

“A ještě s něčím bych zkusil kalkulovat: Podporujme osobní ambice těch důstojníků. Ať, když do boje pošlou své muže společně, mají trochu zábavy s tím vysvětlit si, čím slovo že to má vlastně větší váhu.”

Pokračoval Teie.

“Něco by mě napadalo...”

Dal se Totila strhnout. “Vyrazíme s vojskem k Veroně. Já vím, že ji nemůžeme dobýt, ale o to nejde. Císařské to vyprovokuje, vypochoďují z města s celou po-

sádkou, nejspíš mezitím přitáhne ještě nějaký ten pluk odjinud a budou se nás snažit odehnat.

Tam je musíme zničit.”

“To je správný způsob uvažování. Udělají to přesně tak.” Souhlasil Teia “A i to slovo zničit je na místě. Nestačí je porazit a zahnat zpět do města, je potřeba je pobít, abychom co nejvíc oslabili jejich počty tady v Itálii.”

“A co bychom udělali, být císařským generálem, jehož kolegu spráskali u Verony a pak mu ji vzali?” Pokračoval Wissand.

“Nejspíš to bude chvíle, kdy se spojí dohromady, seberou posádky ze všech svých pevností a postaví jedno velké polní vojsko. Bude se skládat hlavně z pěchoty a budou vněm i odborníci na dobývání měst.

Půjdou nás rozdrtit a skoncovat tak se zbytky proticísařského odporu v Itálii.

Oblehnou Ticinum.”

“A proto v něm naše vojsko už nebude, protože boj na hradbách nás nebaví. Vezměme je na čerstvý vzduch.”

“A my je opět musíme zničit a pobít.”

“A kdyby to náhodou neudělali, vytáhneme k Ravenně a oblehneme ji...”

“Tak je to jasné,” souhlasil se král “přestože nyní to vypadá, že vládneme jedinému městu v Itálii a máme sotva tři tisíce mužů jízdy, protože většina knížat nás opustila, stačí dvě dobře odvedené bitvy a jsme pány Itálie, protože posádky, které po dvou prohraných bitvách zbudou v pevnostech nebude problém porazit.”

“I když počty našeho vojska opravdu na obléhání Říma nebo Ravenny nevypadají.” Povzdechl si Wissand.

“Ale to je otázka času. Uvědomme si to:

Italové zradili Wittiga a vítali Belisara, protože Wittigas byl mizerný král a Belisar byl prototypem čestného muže. Většina knížat se nepostavila za tebe, králi, protože si ještě neuvědomili, že situace zdaleka není tak strašlivá, jak vypadá. Uvědomme si, jak moc se od odchodu Belisara změnilo a jak mají všichni císařských lupičů plné zuby. A konečně si uvědomme, že v současných císařských posádkách slouží spousta Gótů a Italů, kteří dostávají menší žold, než jim bylo slíbeno - pokud ho vůbec dostávají - a kteří se bez lítosti přidají ke schopnějším a spravedlivějším vojevůdci, pokud se objeví.”

Teia loupł okem po Totilovi.

“A on se už objevil, že.”

A pak k tomu Teia dodal:

“Víš, co? Naše tažení musí být jako rozvodněný potok po letní bouřce. Žene se korytem a bez velké námahy bere vše, co může. Velké a těžké kameny ale nechává ležet, protože kdyby měl hned vzít i je, ztratil by na nich všechnu svou energii a neodnesl by vůbec nic. Když svou vodu pustí jen do nejschůdnějšího koryta získá s malým nasazením velké zisky. Na odplavení malého zbytku, který zbude, by vyplýval téměř celou energii. A to žádný potok neudělá...”

Když to uděláme stejně, necháme plavat velké pevnosti, na kterých bychom se zastavili, a s malou námahou obsadíme většinu země. Mezitím bude dost času k tomu, abychom nasbírali síly a aby se posádky v císařských pevnostech samy rozložily.”

“Má pravdu, králi, každá vyhraná bitva nám přivede spoustu nových spojenců a spoustu nových vojáků. Obléháním pevností se netrapme. Konečně obilí neroste uvnitř jejich hradeb.”

“Já si myslím, že úkoly na nejbližší dobu jsou tím jasnější. Vyprovokujeme je k několika střetům v poli, ve kterých je musíme zničit, a pak bude Itálie naše.

Ó jak jednoduché.” Zasmál se Totila. “Jen to mám nějak jednoduše udělat...”

“Proto ses stal králem.”

Uteklo několik dní. Teia i Lukarin pomalu projížděli po cestě vinoucí se nad řekou. Bylo na tuto roční dobu nezvykle teplo, voda v řece vystoupila vysoko nad svůj normální stav a divoce se hnala řečištěm. Jakoby tím chtěla vykoupit nedostatek deště, na který žehrali rolníci široko daleko.

Dlouho jen tak jeli za sebou a neříkali vůbec nic. A jediný pohled, který tu a tam vrhl v kůži zdobené zlatými sponami oděný kníže dozadu, ke kněžně Lukarin, skrýval víc, než co se mnohdy vyjadřuje přehrší slov.

Na polích v okolí rolníci nezaháli a snažili se udělat vše pro dobrou sklizeň.

Ani Teia s Lukarin se neprojížděli jen tak zbůhdarma. Aniž to původně měli v plánu, ocitli se během krátké doby přímo prostřed dění. Potřebovali se sžít se zemí, o kterou jde.

A jistě, po tom všem překotném dění, trochu srovnat myšlenky.

Jak tak mlčky jeli, dohonil je na své koni Paulinus Maligidius, což byl syn jednoho ze statkářů nedaleko Ticina.

“Kníže, mohu se k vám připojit?”

Teia ho přitahoval, vlastně spíš jeho pověst - na vlastní oči ho viděl jen zpozzdálí při korunovaci v průvodu. Ale byl mladý, chtivý světa a věděl, že nyní je čas, kdy není problém se za krátkou dobu ze selského synka stát boháčem či šlechticem.

A protože mu Teia přátelsky pokynul, zařadil svého koně vedle jeho a zeptal se.

“Kontrolujete přístupové cesty k městu?”

“Ne.” Zavrtěl hlavu Teie.

Pak se rozmyslel, aby jeho lakonická odpověď nepůsobila moc odmítavě, a dodal:

“Bojovat o město by znamenalo ho předem ztratit. Až se bude bojovat, tak co nejdál odtud.”

“Jenže Římané prý už šikují hotovost, aby město napadli.”

“To můžou.

My budeme rychlejší.”

“Můžu se připojit k vašemu vojsku?”

Teia se na něho podíval.

“Chceš se stát válečníkem?”

“Chci se stát stejně obávaným válečníkem jako jsi ty, jestli se za to na mě nebudeš zlobit.”

Teia se usmál.

“Vůbec ne.”

A po maličké odmlce: “Já totiž nikdy válečníkem být nechtěl. Hned, jak to bude možné, se na celou válku vykašlu.”

“Tak to ji musíme vyhrát rychle...” Komentovala jejich hovor Lukarin, která je mezitím dojela a poslouchala, co si říkají.

Paulinus byl šokovaný.

“Ty nechceš být válečníkem?”

A já bych s tebou měnil kdybych mohl...”

“Ale vždyť není třeba měnit, prostě si svůj život udělej, jaký ho chceš mít: Staň se slavným vojevůdcem. Můžeš.”

Jestli se jím nestaneš, bude to jedině proto, že se rozhodneš ten plán vzdát.”

Paulinus se zamyslel a pak s Teiem polemizoval:

“Nevím, jestli ti mám věřit, ale udělám pro svůj sen, co budu umět. Proč ty ale nenaplňuješ svůj a - jak jsi řekl - zapletl ses do války proti své vůli?”

“Nezapletl jsem se proti své vůli.”

Jen jsem v době, kdy jsem si snil, neměl tuhu o tom, že mi svět kolem uchystá takové okolnosti, jaké mi uchystal.”

“Máš pocit, že tě Bůh vehnal do války, které by ses sám nejraději vyhnul?”

“Ale to přece vůbec ne. Nikdo mě do ní nevehnal, byla to nabídnutá příležitost a já tuto cestu volil vlastním rozhodnutím. Jsem tu, protože jsem tu chtěl být a protože tady v tuto chvíli jsem správně. Jen kvůli tomu v životě možná nestihnu, co jsem měl původně v plánu... Když okolnosti budou takové, aby správným rozhodnutím bylo od dvora odejít, udělám to.”

“Přiznám se, že z toho nejsem úplně moudrý.”

“Z toho si nic nedělej,” Chlácholila ho Lukarin. “To je v naprostém pořádku. Spíš by mě překvapilo, kdybys z jeho řeči moudrý byl.”

A když zastihla jeho tázavý pohled, řekla se šibalským úsměvem:

“Je takový. Říká věci tak, aby všechny popletl a mlčí, aby lidem udělal jasno v hlavě.”

Paulinus se raději dál neptal ani jednoho, jen si povzdechl, protože nevěděl jak dál, protože jet s nimi mlčky se mu zdálo nevhodné a dalšího hovoru se bál, protože měl pocit, že by se opět odehrával v duchu, který mu uniká.

Ale Teia ho nenechal dlouho trápit.

“A ty máš koně i zbraň, že se troufáš přidat k nám?”

“Mám zbroj císařského vojáka... a koně vidíš, jedu na něm.”

“A máš tolik odvahy, že ses rozjel za mnou, abych tě zařadil do svého vojska. A víš že jednou budeš vojevůdcem.”

No dobře, svěřím ti velení setniny italské pěchoty, kterou zítra bereme s sebou. Ale to znamená, že se u mě zítra ve čtyři ohlásiš v ležení před městem.”

Paulinus chvíli nevěřičně zíral, a pak vykřikl nadšením.

“Budu tam!” Křičel už skoro otočen zády. Stočil koně zpět a tryskem se vyřítil k domovskému statku, aby otci oznámil, že možná právě odstartoval úžasnou kariéru.

“Jak může velet setnině vojáků někdo, kdo o válce vůbec nic neví?” Vrtěla nad Teiovým rozhodnutím hlavou.

“Neboj, jeho oddíl zítra bojovat nebude. A naučí se to. Vidělas jeho oči? Naučí se to. Bude z něj skvělý důstojník. Z takových postavíme armádu, Totila s Wisandem vybudují z gótských rytířů těžkou jízdu, Gallové a Liguři postaví lehkou jízdu a Italové výbornou pěchotu.”

Neměl pravdu tak docela

Příštího dne se před Ticinem objevil silný oddíl císařské jízdy a přímo před branami města došlo ke krutému střetu. Italové, kteří se teprve ráno začali formovat a cvičit, uprchli pod ochranu hradeb a na poli před městem zůstala řada mrtvých.

Paulinus neměl šanci ukázat svou statečnost. Prchal do města stejně jako jeho vojáci. Na druhou stranu člověk nemusí být vždy statečný, jak soudil Thorismuth, hlavní je, když to všechno přežije. Mrtví vojáci bitvy nevyhrávají.

A tak Paulinus, stejně jako řada italských dobrovolníků prokázali víc pudu sebezáchovy než statečnosti a vběhli dovnitř kryti palbou Gallů stojících na ocho-

zech.

Císařští vojáci vítězně projížděli opuštěným táborem, kde se v minulých dnech italská pěchota formovala, a vychutnávali si pocit nastoleného pořádku.

Pak ovšem z bran vycválala těžká Totilova jízda a bylo po celé výsostné výpravě císařských.

S těžkými ztrátami odtáhli k Veroně. Královské vojsko na nic nečekalo a vyrazilo v jejich ještě horkých stopách. Od města k městu je štváli jako dravou zvěř a mnoho císařských jezdců výpravu zaplatilo životem kdesi na cestě mezi Ticinem a Veronou.

Psal se rok pětistý čtyřicátý první vtělení Páně a Itálie se radovala z nového krále. Ildbadův synovec byl pro většinu z nich zárukou pokračování úspěšné vlády svého strýce. Jména knížat, která ho podporovala a zaštiťovala, takovou vizi potvrzovala.

Mnoho lidí vzpomínalo, jako po odchodu Belisara a Wittiga sebral Ildbad vojsko a počal dobývat zpět města zabraná Belisarem. Velitel italské posádky Vitalius nato sebral římské vojsko a zaútočil na Ticino. K bitvě došlo nedaleko Tarrisia a Římané krutě prohráli. Zpráva o gótském vítězství tehdy dorazila do Byzance právě v době největších oslav vítězného konce války.

Než císař nashromáždil nové vojsko pro pokračování války, došlo k řeži na královské hostině když Gepid Velas krále při jídle zezadu stál mečem. Nejdřív se jeho hlava překutálela přes stůl a pak padla na zem. Na několik okamžiků zavládlo ticho a všichni ustrnuli. Pak několik Gótů přiskočilo k Velasovi a na místě ho rozsekali na kusy. A poté byli po krátkém boji pobiti i všichni ostatní přívrženci knížete Uriay, kterého před časem dal z obavy z povstání knížat kolem něho zabít Ildbad. Bylo to celé zamotané a úplně hloupé.

Po delší dobu se gótská knížata přela o další směr svého postupu a císař tažení v klidu odložil. Před deseti lety v Hispánii zemřel Amalrich, syn Alaricha druhého a v Toledu nastaly diskuse o osudu hispánského království Gótů, vlastně nikoli nepodobné sporům v Itálii. Králem byl sice provolán Theud sídlící v Toledu, ale někteří příbuzní z Alarichovy strany si věci představovali jinak a tak měl Theud prvních pár let vlády plné ruce práce, aby udržel jednotu hispánského království. Justinián toho využil a rozpoutal další válku: Proti hispánským Gótům. Doufal, že zde uspěje stejně rychle, jako v Itálii a že je cíl cílů nadosah.

Císařské loďstvo úspěšně dobylo několik středomořských měst a přístavů na jihu Hispánie - Cordóbu, Malagu, Cádiz a Cartagenu - napadlo Barcelonu, kde však se zlou potázalo, a vysadilo do Gotalanie velkou armádu, která byla po krátkém tažení rozdrčena dřív, než dopochoďovala k Toledu. A Góti kromě Toleda a Barcelony drželi i Zaragoza, Taragonu, Narbo a Carcasso*, z nichž vybuďovali nedobytné pevnosti. Suébové usazení kolem Bragy přítom stáli po boku Gótům a pomáhali jim proti císaři.

Jenže tu byla Římany obsazená města na pobřeží, která pro změnu oblehli Góti a císař je z moře zásoboval. A když dorazily římské posily, Visigóti ustoupili do vnitrozemí, a když dorazily posily Visigótům, pochodovaly armády do Andalusie. Nejuživější boje se přítom vedly o Lusitánii.

/ Carcasso – někdy též nazývané Karkasiane, dnes Carcassonne*

A tak to bylo stále dokola.

Válka v Hispánii se změnila v letitý krvácející konflikt, který začal vpíjet další peníze z císařské pokladny a kde umírali a umírali další lidé.

V Kartágu Stotza vzdoroval místní posádce a vojenskou prioritou se zdála Hispánie. Vyřešení gótského odboje v Itálii, jak Justinián celou záležitost počítával, nechal tedy na vojenském veliteli Itálie.

Jenže ten promeškal okamžik rozbrojů mezi knížaty a než vypravil nové vojsko proti Ticinu, byl králem zvolen Totila.

“Tualu?”

Ležel v trávě a díval se na temně modrou oblohu.

“Dis je nyní na nějakém podobném místě, jako jsme my?”

Tualu se podíval na Lukarkärfer.

“Jak se to vezme, podobném... Možná máš pravdu, je.”

“Nebojíš se ji tam pustit, přestože je nezná?”

“Ona je zná.”

“Ale vždyť sama říkala, že tu nikdy nebyla...”

Tualu se posadil, podíval se Lukarkärfer do očí a dlouho tam něco hledal.

“Kdo ví.”

A zase si lehl. To ji rozčílilo. Zase sní nemluví na rovinu, zase něco tají a pouští informace po kapičkách.

“Ale já nejsem malá, abyste se mnou mluvili takhle!”

“Právě, Lukarkärfer. S malou bych mluvil úplně jinak.”

A pak se posadil znovu.

“Nemusí to znát tady. Ona prostě ví, co v těch místech může čekat. Uvědom si to: I ty jsi to tam cítila, ale nevěděla jsi, co se to tam děje. Ale Dis ví. Ty jsi dokázala přijmout, co k tobě přišlo a našla jsi v sobě to nejkrásnější, co jsi mohla najít. A to není málo, už jsem ti to řekl a myslel jsem to naprosto vážně.

Ale Dis si s těmi místy umí povídat...”

Lukarkärfer ale byla v ráži. “Copak já nejsem dost dobrá? Proč Dis může něco, co já ne?”

“Teď ale jsi úplně malá holčička. Dis nemůže nic, co bys nesměla ty. Nic, co bys nemohla ty. Možná že naopak. Možná Dis ví, že v tobě má někoho, kdo ji samotnou brzy překoná. Rozdíl je jen v čase - ona může už dnes, protože má v životě leccos za sebou. Ty budeš moci brzy. Nebuď netrpělivá.”

“Jenže já jsem, Tualu. Smiř se s tím. Nejsem zvyklá čekat, nejsem zvyklá ustupovat...”

“To je také dobře, kdybys byla jiná, nebyla by se Dis vydala na cestu s námi.”

Lukarkärfer se zarazila.

“Chceš říct, že je tu kvůli mně?”

“Je tu proto, že vás dvě mám já přivést na tato místa. To vše se musí seběhnout najednou.”

“Takové řeči mě zlobí.”

“Ty sama se zlobíš a nemáš důvod.”

Lukarkärfer klečela vedle ležícího Tualu a z lístků a kvítků mu na obličej rovnala ornament. Měl zavřené oči a usmíval se; co chvíli to šimralo.

“Škoda, že na sebe nevidím zvenčí.”

“To bys někdy měl! Byl bys ke mně hovornější. A víc bys mi věřil.”

“Nemám na světě moc lidí, kterým bych věřil, tak jako věřím tobě, Lukarkärfer. Copak to nevíš?”

Lukarkärfer pokračovala ve skládání zelených ozdob, ale trošku zpomalila a zamyslela se.

“No, máš pravdu, vlastně to vím. Dobře: Ale pak mi tedy konečně něco pověz o sobě a taky o těch kamenech.”

“O sobě? Tak dobře, zkusím to obojí najednou...”

Posadil se a chvíli přemýšlel.

“Nevím, odkud začít...”

Rychle pověděl Lukarkärfer, když viděl, jak jí v očích hoří netrpělivost a už se chystá něco vtom duchu vypálit.

A tak si Lukarkärfer lehla do trávy vedle něj a zavřela oči. Tualu vzal květiny, které se mu před okamžikem sesypaly s tváře do dlaní a posadil se nad ni.

“To je už hrozně dávno...”

“To je mi jasné!” Začala se smát. “Nemusíš mi pořád dávat najevo, že jsem malá... Já vím, je ti proti mně tak asi pětset let!”

Jak se smála, spadaly jí z tváře drobná spletená stébélka, která jí tam Tualu mezitím začal skládat. Jeho to ale nevyvedlo z rovnováhy a pokračoval v pokrývání celého Lukarkärferina těla zelení.

“Tak tedy, je to docela nedávno. Možná tak deset-patnáct let. Blížil se letní slunovrat. Armorika” se topila v květech - zrovna jako teď ty - a země voněla přicházejícím létem.”

“Jako tohle léto?” Neudržela se poznámky.

“Zrovna jako letošní léto.”

“Letošní léto bylo to nejhezčí, jaké jsem mohla zažít...” povzdechla si a Tualu dobře vycítil, co vše tím řekla.

“Když se blížil ten den, čekaly nás rozsáhlé přípravy. Trvaly několik dnů. Dlouhé dny předcházející obřadu jsme drželi půst a měli toho tolik na práci, že jsme si vůbec neodpočali. Poslední dvě noci jsme vlastně vůbec nespali.”

/ původní jméno Bretaně, název Bretaň se vžil až během 8.-9.stol po příchodu Britů z ostrovů.*

Ale nyní už se Lukarkärfer na nic neptala. Ležela v trávě, nechala se obkládat květy a z hluboka oddechovala. Byla jako květinová víla, ve tváři měla měkký uvolněný úsměv a Tualu si uvědomoval, jak krásná žena z této dívenky jednou bude.

Jeho povídání bylo trochu nesouvislé, ale jí to zřejmě vůbec nevadilo: Cítila, že jí bude říkat věci, které stojí za to trpělivě poslouchat. Doslova hltala každé jeho slovo a byla vděčná za to, že překročil další hranici: Bude jí vyprávět o sobě, i cosi velmi vzrušujícího o místech, na která je s Dis na počátku léta zavedl.

“Když padla tma, vyrazili jsme pryč z vesnice. Šli jsme poměrně dlouho létem rozehřátým a vonícím krajem, který se doslova otrásal pod všudypřítomným cvrkotem a bzukotem hmyzu. Ten plnými doušky využíval ty krásné dny a teplé noci.

Obloha byla úplně vymetená a plná nekonečného množství hvězd. Měsíc ukazoval svou zahalenou tvář, byl v novoluní a nic neubíral hvězdám na jejich výlučnosti. A tak jich zářily tisíce a miliony. Pouhým okem člověk rozeznal i ty nejnepatrnější, takže měl skoro pocit, že celá obloha je vlastně plná hvězd a temnota mezi nimi je jen pouhým klamem.

Oblohu skutečně tvořily hvězdy a jejich stíny a všechny se jemně chvěly poslouchajíc věčný cvrkot.

Voněly snad všechny květiny ... a těch na loukách bylo! I křoviny kolem cesty i ovocné háje vinoucí se krajinou.

Noc byla teplá, vlídná - neskvělejší noc, jakou si můžeš představit.

A pak jsme vešli do hustého lesíka a procházeli uzoučkou cestičkou mezi kvetoucím a vonícím trnám.

Šli jsme dlouho, až jsme se ocitli na kraji kamenného sloupořadí. Vstup do něj chránili obři z modravé žuly. Stály jich tu desítky a všichni byli několikrát vyšší než dospělá postava.

Bylo to zvláštní místo. Kolem sloupořadí rostly záplavy trnitých keřů, které nedovolovaly vstoupit jinudy než úzkým průchodem úplně na začátku.

Prostě jsme chvíli procházeli mezi neproniknutelným trnám a ocitli jsme se v jiném světě.

Bylo tu i tišeji, obloha dýchala jiným teplem a země voněla jinak. Byl to jiný svět: Ocitli jsme se na začátku dlouhé cesty kamennou alejí.

Nikdy dřív jsem tu nebyl; na tato místa se nechodí jen tak. Na tato místa nechodí každý, většina lidí žije šťastným životem protože sem nikdy v životě nepřijdou.

Mistr nás vedl, ale nepadlo ani slovo. Všichni dodržovali posvátné

Sígé. Ostatně slov nebylo třeba, většinu toho, co mělo být řečeno, jsme prohovořili dávno dávno předem, - a co ne, o tom se asi nemělo mluvit.

Protože slova zatemňují.

Prožitek místa a sil, které zde žijí, byl dostatečnou informací.

Následovali jsme tedy svého Mistra na cestě kamennou alejí. Zahaleni do svých dlouhých bílých pláštů, zahaleni do svých myšlenek a splývající s okolní skutečností. Byla až příliš úžasná na to, abychom k ní hledali paralelní pojmy. Lidské představy takové neznají a lidský slovník takové nemá.

Obrovské kameny se tu skutečně tyčily jako němí strážci. Stály v několika zástupech, ubíhaly krajinou zdánlivě bez hranic do nekonečné dálky.

Byly jich tu tisíce.

Sálala z nich energie Slunce, které ji tu zanechalo během horkých dnů, sálala z nich energie moře, které si bilo o skály nepřítis daleko a sálala z nich energie Země, která tu dýchala. Přímo pod nohama, až běhal mráz po zádech a točila se hlava.

Šli jsme kamennou alejí, přímo jejím středem po úzké pěšince, bylo naprosté ticho a nekonečné hvězdy byly jako nadosah. Celý svět tu pulsoval a přecházel z nekonečného rozměru, kdy se vlastní tělo tyčí nad celou krajinu a hravě zastíní lesy, hory i oblohu do nepatrné titěrnosti, kdy se věci stávají malými hračkami.

Sálala tu energie nashromážděná v průběhu celých věků a my ji vpíjeli. Nasávali hlubokými nenasytnými doušky, vyprázdňeni a lačni po půstu a probdělých nocích.

A kameny jakoby se daly na pochod a provázely nás na naší cestě. Jakoby s námi kráčely ty žulové kolosy a každý náš krok tak měnily v hromobití a každý dotek otrásal zemí, jako by měl přijít konec tohoto světa.

Bylo to velmi živé a reálné: Až se mi při každém kroku chvěl žaludek a vnímal jsem zvuk více tělem než ušima. Ale nebylo to tělem ani ušima. Na tom místě stále bylo naprosté ticho, nikdo neslyšel kráčející kameny, nikdo je nemohl vidět a nikdo si to nemohl uvědomit. Tedy nikdo, kdo tam nepřišel spolu s námi připraven na cestu jako my.

Tak jsme neslyšnými kroky prošli až na konec první aleje.

Až zde jsme si s úžasem uvědomili, jak jsou jednotlivé kameny stále menší a menší. Ty, které cestu lemovaly, nebyly vyšší než ke kolenům. A jistě i díky tomu se cesta na začátku zdála mnohem mnohem delší, než jak byla dlouhá ve skutečnosti.

Došli jsme na konec první řady. Stáli jsme na malém prostranství, uprostřed kterého byl v trávě vyšlapaný kruh. Těžko říci kým, protože - alespoň podle mého - se sem vůbec někdo dostal jednou za dlouhou dobu. Z toho místa na mě zavanul pocit, že ten kruh je tu nějakým nepochopitelným způsobem vypálen do těla Země.

Jako by vše respektovalo, že tu prostě je a vždy má zůstat. Jako by každý krok, který je zde jednou do roka učiněn, byl nějakou neviditelnou silou mnohokrát a mnohokrát opakován a vyšlapáván znovu a znovu.

Jakoby kruhová cesta žila svým nějakým na ostatním světě nezávislým životem, jakoby prostě neexistovala možnost, aby zarostla travou, zapadala listím, či nějak jinak byla setřena.

Byla tu kruhová cesta.

Kruh.

Mistr se posadil do jeho středu, tiše začal bubnovat na bubínek, který si přinesl na řemínku na břicho ukrytý v záhybech pláště. Bubnoval určitě potichu, a určitě sotva polohlasem zpíval. Ale pro nás to byl rytmus, který chvěl zemí a zpíval melodii, která otáčela oblohou.

Tak jsme začali tančit.

Nevím, jak dlouho to trvalo, zdálo se mi, že celou věčnost, ale nejspíš to byla pouhopouhá chvíle.

Byl jsem unavený, hladový a nekonečně nevyspalý.

Vše jsem vnímal na pomezí mezi sněním, přeludy a skutečností. Skutečností reálnější než tento svět.

Najednou jsme totiž netančili, kráčeli jsme cestou dál za svým Mistrem.

Kráčeli jsme po cestičce vedoucí další kamennou alejí. Obři na jejím počátku byli ještě vyšší než ti první a cesta se zdála ještě mnohem delší. Vedla do dlouhého pozvolného kopce a ztrácela se někde za jeho hřebenem.

Nelétali tu motýli.

Ani světlušky.

Bylo tu úplné ticho.

Ticho v prostoru uprostřed hvězd.

To už nebyla cesta mezi kameny skrytá v záplavě trní. To už skutečně byla cesta v nějaké jiné realitě.

Tato kamenná alej už byla za branami Světa.

A my tu šli a šli následujíc svého Mistra.

Bylo ticho, nebylo slyšet ani prasknutí větévky, ani jediný hlasitější zvuk způsobený kroky, ani číkoli dech.

Cesta pokračovala mezi pomalu se snižujícími obrovitými kameny do

svahu vzhůru.

Obloha se třpytila jako perlami posetý černý plášť, jako černočerná měkká příkrývka, na které se před ránem vysrážela rosa.

Přešli jsme hřeben a ocitli se na dalším prostranství. Bylo podobné jako to předchozí, ale bylo na vrcholu návrší a my všichni měli pocit, že je blíž hvězd. Blíž Nesmrtelnosti.

Blíž nekonečnosti.

Blíž Stálejsoucího.

A opět jsme tančili do rytmu, který nám svým bubínkem určoval Mistr.

A těžko říci kdy, ale pak jsme najednou opět kráčeli po další cestičce. Ze svahu dolů.

Kolem nás možná opět kráčely obrovské postavy. Ale už jsem viděl, že zpoza hloubky jejich modročerného žulového těla září jasné Světlo. Stály tu nikoli proto, aby naháněly hrůzu, omračovaly svou velikostí... Byly tu proto, že v sobě ukrývaly Světelné postavy, které nás touto cestou měly kamsi doprovodit.

Bylo to úchvatné a naprosto nepochopitelné.

A cesta opět jakoby neměla konce.

Cestičku jsem už ani neviděl, oči mne nevyspáním bolely tak, že jsem je nemohl udržet otevřené. Zdálo se mi, že i to pranepatrné světlo hvězd je tak oslnivou září, že nesnesu pohled na oblohu. Že světlo, kterým je ozářena krajina, je tak ostré a tak průzračné, že nesnesu ani pohled na cestu pod své nohy.

A tak jsem s klidem šel se zavřenýma očima. Vedla mne síla, která tu byla se mnou. Byla tady a vyplňovala zdejší prostor.

Nemohl jsem udělat krok stranou či krok špatným směrem. Vím, že nebylo možné udělat ani krok navíc.

Nikoli po sluchu, ale po pocitu žijícího tepla, podle pocitu měkkého vnitřního světla jsem šel tou cestou a vnímal ji mnohem zřetelněji, než kdybych se pokoušel pohledět na ni očima.

Postavy kolem jsem naprosto přesně vnímal. Jejich světlo mnou pronikalo, ač kolem byla noční tma.

Tato krajina, tato cesta, nebyla stvořena pro pohled očima, bylo možné ji vnímat jen srdcem, a kdokoli by se sem z jakýchkoli důvodů dostal bez pochopení tohoto, neviděl by ji.

Kdo ví, co by zde viděl a co by zde zažil.

Nejspíš by viděl stejné žulové bloky, které jsem vnímal na jejím počátku. Možná, že něco úplně jiného.

Možná ty živé kamenné masívy měly nevidoucím pomáhat v cestě ke

Světlu a možná, že byly Světlem prozářeny dodatečně.

Toto místo a zážitky s ním spojené tu nebyly k tomu, abychom se jim snažili přijít na kloub.

Tak jsme přišli k třetímu kruhu a potom po další - pro mne nekonečné - cestě alej dokonce ke čtvrtému.

Obloha se přitom neslyšně sunula a ukrajovala z noci. Bylo po půlnoci; museli jsme tudý jít už několik hodin.

Měli jsme za sebou už čtyři světelné aleje, čtyřikrát jsme tančili v kruhu. Došli jsme nepředstavitelně daleko, byli jsme někde nepředstavitelně daleko v prostoru.

Kdo ví, kde přesně.

A cesta jakoby končila.

Byla tam dvě jezera a mezi nimi jen úzký chodníček.

Ale ten nás vedl dál a dál. Mezi chladnými tichými tóny vodních ploch, mezi jejich mlčením a jejich laskavým odleskem.

Mezi jejich nekonečnou Hladinou.

Když jsme kolem nich prošli, ponořili jsme se do hlubokého háje. Nádherné borovice se tu rozeklaně tyčily k nebi a neprostopupné křoviny toto místo uzavíraly pásem snad den cesty širokým.

Cestička byla tak neznatelná, uzoučká a klikatící se, že bylo s ohromujícím úžasem, že Mistr po ní dokázal jít i v hlubokém stínu a my že jsme dokázali jít několik kroků za ním v zástupu, přestože nikdo z nás neviděl na toho před sebou.

A najednou jsme nešli stínem lesa a nebyli jsme obklopeni křovinami. Ovanul nás chladný dech a naše kroky rozhoupávaly tenoučký a vratký můstek přes široké ústí řeky. Byl tak na šířku chodidla a nijak pevný. Vlastně bylo zvláštní, že tu vůbec stojí, že se po první bouřce nerozpadne, že ho nevzala velká voda... jakoby odolával silám tohoto světa z nějakého vyššího rozhodnutí. Jakoby byl nedotknutelný.

Voda jen kousek pod našima nohama si tiše plynula. Ale to jsme nevnímali; ona tu prostě byla.

A konečně s námi byl i nějaký důkaz naší existence: Zvuk našich kroků na tak nebezpečném můstku. Ale šli jsme s naprostou jistotou a s naprostou jistotou jsme následovali našeho Mistra do dalších temných trnitých křovin.

Jakoby to Trní nemělo mít konec. Jakoby nebylo dost Stínu a dost cesty Tmou. A kdyby kdokoli na okamžik zaváhal a jen zmírnil krok, ztratil by jistě lidské teplo svého Mistra a už nikdy by se z tohoto místa nedostal. Navždy by uvízl v Trní.

A s ním všichni, kdo šli za ním. Snad bez vlastní zásluhy, snad zaslouženě za to, že nedokázali svého druhu podpořit a dát mu dost síly k tomu, aby vydržel.

Aby neztratil toho před sebou.

Aby je dokázal vést.

Jenže my jsme neuvízli, dokázali jsme tu strašnou, jakoby nekončící cestu. Dokázali jsme následovat Mistra. Prošli jsme místy, kam se smrtelník nedostane a nechali jsme se skrz ně unést někam nepochopitelně daleko.

Uvědomoval jsem si, že cesta pro mne nevede stínem, že mi nechybí jas planoucích z postav, které nás provázely v aleji. Uvědomil jsem si, že sám jsem jednou z nich. Že sám sobě jsem zdrojem toho Světla.

Tam daleko vzadu skutečně stojí kamenné řady a to nekonečné Světlo by nikdo jiný nemohl vidět... Ono tam skutečně nikdy nebylo. Bylo v nás.

Jen až teď jsem si to uvědomil.

Ale cesta stále pokračovala.

Najednou jsme kráčeli po táhlém hřbetě. Jako po hraně nože. Naše cestička se nyní vinula po nevysoké, ale strmé skalce, která prořezávala krajinu.

Už jsem se nebál dívat: Ten pohled za to stál. Napravo se otevíral nádherný pohled na moře. Na pobřeží plné skalisek, velkých kamenů a podhladinných útesů. Byly tu nastražené na každého, kdo by se nechal unést pýchou či zvědavostí a zkusil sem přijít z moře.

Věčný chlad by na Věky pohltil každého, kdo by se pokusil využít této zdánlivě zkratky.

A nalevo se otevíral pohled na nádherné údolí. I ono bylo - pro ty, kdo kráčeli jeho dnem - nekonečnou záplavou kvetoucích trní. Protkaného krásně tvarovanými borovicemi a nevysokými pahorky, které ve svých útrobách snad skrývají nějaké prostory.

Slyšel jsem o nich vyprávět: O sídlich^{*}, kamenných síních, které se rozeznívají při doteku vánku a zpívají hlasem krásné víly, stane-li v nich ten pravý.

Někde zde musely být.

/ sídli - posvátná stavba (megalitického, tedy zpravidla předkeltského, původu), většinou dnes nazývaná dolmen, někde omylem mohyla. Sídlíh ovšem uctívali i Keltové, zvláště ostrovní. Sídlíh byl sídlem posvátných bytostí a smrtelníkům byl dovnitř zakázaný vstup. V sídlích podle pověstí žily banshee – víly sídlíh, které vyvoleným darovaly nadpřirozené vlastnosti, všechny ostatní jejich zpěv zabíjel. Je také možné, že i vyvolení své nadpřirozené schopnosti získávali skrz průchod vlastní smrtí.*

Ale do tohoto údolí se jistě nikdo nepovoláný nedostal. Bylo ukryté, bylo opevněné hradbou, se kterou se dlouhá cesta trnám nedá měřit. Bylo ukryté v čase i prostoru, ve Tmě, kterou se bez prozářených Světelnými lidmi nikdy nemůžete nikam

Bylo skryté tisícovým způsobem a chráněné tisícovou hradbou.

A zvláštní pocit nabízel ten pohled.

Jakoby to údolí bylo pod mořskou hladinou: Mnohem níž, než voda po pravé straně hřbetu.

A jakoby bylo před zatopením chráněné opět tou zvláštní silou, která snad zdánlivě odporuje zákonům světa a dělá jej nepochopitelný.

A jakoby tyto síly údolí prostě zatopily, kdyby mělo být znesvěceno krokem někoho, kdo sem nepatří.

To bylo údolí divů: ač jsme viděli jen záplavu křovin a borovic.

A potom cesta v němém ustrnutí končila. I hřeben zde končil. Rozšířil se v plošinu, jakou jsem nikdy předtím ani potom neviděl.

Dolů ze svahu opět ty všemocné a všudypřítomné nádherně kvetoucí a vonící trnité keře. A kousek dál i borovice s šiškami jako lidská hlava.

Plošina někde na výspě světa, absolutně nepřítomná a nepřístupná.

S hebkým trávníkem; jakoby ho tu někdo udržoval a pravidelně kosil.

Také zde byl kruh.

Kruh pečlivě vyšlapaný čimisi kroky. Kruh připravený pro naši noc.

A stál tu obrovský kámen.

Nepředstavitelně velký a jasný.

Dvacetkrát vyšší než lidská postava.

Vyšší než římské věže.

Kámen promlouvající tichým ale mocným hlasem.

Nepředstavitelně živé místo.

A sotva pár kroků odtud dýchala opojnou atmosférou kamenná svatyně. Kameny plující v prostoru a natažené na struny pomíjivé chvíle jako struny harfy. Kameny šeptající tiché a vzrušené výzvy.

Byli jsme zde.

Celá ta cesta byla předehtou počínajícího rituálu.

Anebo byl rituál jen vyvrcholením cesty?

Mistr si - tak jako v předešlých kruhových prostranstvích - sedl doprostřed kruhu a začal bubnovat. Potichu a rytmicky. A my začali zpívat Tu píseň. Má dlouhé pomalé vokály a je velmi velmi dlouhá. Když se jí odevzdáte, tmí se vám před očima a cítíte se lehoučci jak pírka.

A my ji zpívali pomalu a přitom jsme pomalu obcházeli kruhem. Jakoby nám únava nedovolovala chodit či tančit rychleji. Jakobychom se

báli, že při rychlejším pohybu se vzneseme a ulétáme někam pryč mezi hvězdy.

Bylo už velmi pozdě, nescházelo moc k ránu. Snad to byly poslední okamžiky, kdy má noc svůj černočerný plášť a chvíli poté se začne převlékat do modročerných a modrofialových tónů. Ale byla tma, stále byla hluboká tma.

Pomalou jsme obcházeli kolem kruhu - lehkým tanečním krokem - a zpívali. Píseň jakoby nás celé pohltila a neměla konce.

Náš Mistr postupně zrychloval její tempo a my přidávali některé složitější kroky. Ale všechny změny se odehrávaly velmi pomalu a byly skoro neznatelné.

Tančili jsme naprosto úžasně, jsem si tím jist. Nikdy předtím ani potom jsem tak netančil.

Zpívali jsme a jakoby se víly z kamenů přidávaly k nám. Jakoby se prostorem nesl jejich chór.

A tempo se stále zrychlovalo. Osmíny přecházely v šestnáctiny. A náš taneční krok už dávno nebyl tím klidným procházením v kruhu.. Tančili jsme velmi rychle a míhali se kolem svého Mistra.

A když jsme píseň po nekonečné době dozpívali do konce, začali jsme od začátku znovu. Její kruh se nikdy neměl uzavřít. Drak spící pod celou naší noční cestou, na jehož hlavě jsme nyní tančili, se chytil svého ocasu.

Hvězdy na obloze se měnily ve štíhlé čárky, v barevné svítící stopy, které po sobě ve vzduchu zanechávají světlušky. A moře se slilo s údolím a uprostřed vln rostly modré borovice a z oblohy přšely tyrkysové trny.

Tanec voněl opojnou vůní kvetoucích růží.

Byl to strašidelně rychlý tanec: Naše těla už dávno netančila z vlastní vůle. Už dávno jsme je odevzdali silám nezávislým na naší vůli. Tanec sám ovládl toto místo a my jsme mu jen dopřávali možnost se zviditelnit. Ale vířil tímto místem sám, bez našeho přispění.

Pak s námi začala tančit a kroužit i tráva a celá planinka. Nejdřív se pomalu začala otáčet a pak se celá změnila v obrovský otáčející se vír, který nasával tento svět kamsi do bezedných hlubin.

Náš pohyb nabral neskutečnou rychlost: Vířili jsme prostorem jako větrná smršť. Nevníмали nic než tanec a vlastně jsme se sami tancem stali.

Byli jsme pohybem, vířícím prostorem, bouří i mořskými vlnami. Naše těla se rozplynula - zcela přestala existovat, byli jsme energií, poryvy větru, mořským vírem, hřmějící bouří i zářícím světlem, rytmem bubínku.

Svět už dávno neexistoval.

Ani pojem prostoru, ani pojem velikosti nebo času.

Byli jsme jen my splývající v jeden jediný pohyb.

Stali jsme se jedním živlem, jedním dechem a jednou svítící jiskrou.

Vířila v obrovském jakoby nekonečném prostoru, pokud prostor vůbec existoval a snášela se v nepopsatelně rychlém krouživém pohybu z horní části prostoru do dolní.

A ten prostor byl celý svět.

Ten prostor jsme byli my.

Nic mimo něj neexistovalo.

Ani hvězdy, ani svatyně, ani kruh v trávě, ani náš Mistr uprostřed kruhu.

Vše bylo Propastí na dno světa.

Čas se rozplynul a zastavil či unikl ke svému konci. Už sám jeho pojem tu neměl smysl; to co tu bylo, tu bylo vždy a navždy.

Ani hmota tu nebyla, vše bylo jen lehké éterické vibrování, které iluzi hmoty vyvolávalo.

Stejně neměla tvar.

Ani ta iluze ne.

I ten prostor byl nesmyslný a absurdní. Snad se mohl vejít do skořepinky vajíčka a přesto byl větší než celý hmotný svět. Proměnili jsme se v egyptskou bohyni Nut. Každý zlomek té vibrace obsahoval celý svět.

A přesto tu paradoxně existoval ten vír vespod.

V tom dábelky rychlém pohybu kolem dokola celého prostoru existoval vír, který prostor nasával jinam.

A najednou jsem tam byl.

Padal jsem do hluboké černočerné propasti, dlouhou úzkou šachtou, která byla předělem světů a věků.

Vše kolem hučelo a svištělo a kolem byla oslepující černota.

Mráz toho místa prostupoval celým tělem a celou duší. Nebyl to mráz přicházející zvenčí jako v lednových dnech. Byl to spalující pocit, pro který nemají lidé pojmu, protože ti, kdo ho zažili jej nesdělují.

Byl to mráz přicházející zevnitř proměňující bytost v hučící a ohlušující vibraci. Byl to mráz vypalující vzpomínky a tělesné pocity, pokud nějaké ještě zbyly.

Byl to let neexistujícím časem a neexistujícím prostorem. I tento tunel však musel být jen iluzí. Neexistoval, ani pohyb neexistoval.

Najednou žádný nebyl.

Bylo matné našedlé světlo.

A nepopsatelné ticho.

Absolutní ticho.

Ticho, pro které je bizardní už sama představa i toho nejtíššího zvuku.
Ticho, jaké na zemi nikdy nemůže existovat.

Ticho.

Je to svět absolutního klidu.

Neexistuje tu světlo ani tma.

Bez barvy a bez tvaru.

A bez pohybu.

Nekonečná širá pláň.

Je to Nic. Prázdnno.

Absolutní Nic.

Nic, pro které ani pojem Nic není dostatečně prázdný a zbavený
pozemskosti.

Prázdnno.

Pak jsem se probudil.

Vstával den, od moře vanul chladný ranní vánek, slyšel jsem moře a vnímal matné světlo otevírajícího se dne.

Hvězdy už tu nebyly, ani měsíc.

Obloha byla bez barvy, zahalená ranním oparem.

Ten svět, do kterého jsme se probouzeli, vypadal téměř stejně jako ten včerejší.

Ale nebyl to on. Tím jsem si byl jist, ačkoli jsem si nemohl uvědomit jediný rozumný argument, o který by se tento pocit mohl opírat.

Nevím, něco mi tu nehrálo.

Bylo to někde jinde a někdy jindy.

Ne, byl to úplně jiný svět.

Najednou jsem měl pocit, že nás Mistr nějak ošidil, že nás přivedl na svět, kam vůbec nepatříme. Snad s nějakým úmyslem, o kterém jsme neměli vědět. Snad s nějakým cílem, kterého jsme se mohli zhostit jen a jen právě my, a to navíc, budeme-li všichni pohromadě.

Ležel jsem natažený ve vyšlapaném kruhu; stejně jako všichni ostatní.

Náš Mistr ale uprostřed nebyl.

Nikde tu nebyl. Hledal jsem ho pohledem, domýšlel jsem se a byl přesvědčený, že se co chvíli objeví někde blízko.

Ale neobjevil se.

Nebyl tu.

Až na mne najednou padl podivný pocit, že tu Nikdy nebyl.”

Lukarkärfer stále ležela, zavřené oči, a ani se nepohnula. Pomalu a nenápadně, ale přece jen se stmívalo.

Tualu se díval do dálky a pak dlouho na Lukarkärfer - a bylo mezi nimi nádherné ticho.

“Spíš?” Zašeptal, aby ji nevzbudil, kdyby to byla pravda.

“Nespím.” Odpověděla mu stejným šeptem. Nechtělo se jí opouštět vize, které jí předesílal.

“To byl ten zvláštní chrám, kde jsme s tebou zpívali?”

Místo odpovědi ji jedním prstem úplně lehoučce pohladil po čele. Jakoby se jí téměř ani nedotýkal. Vlastně to byla odpověď.

“Chtěla bych to tam s tebou zažít.” Přidala za chvíli stále šeptem.

“I s Dis... Proto jsi nás sem přivedl?”

Ani Tualu neporušil šeptání.

“Ty jsi tak hrozně zvědavá! Stále se jen ptáš. A dokonce i tehdy, když si sama umíš odpovědět. Správně položená otázka v sobě přece ukryvá

nejméně polovinu odpovědi.”

Lukarkärfer si to uvědomila. Vzpomněla si, jak moc se krajina, do které vstoupila lišila od té, kterou zažila při jeho vyprávění.

“Znělo to tam také tak krásně?”

“Pro mě to tam znělo úplně jinak. Tehdy tam zpívaly víly a mráz z toho běhal po zádech. Byly to hlasy z jiného světa.”

A pohládl Lukarkärfer po spánku.

“Když jsi tam zpívala ty s Dis, také běhal mráz po zádech. Protože to bylo z tohoto světa. Lukarkärfer, nejsi víla, ale přezpíváš i víly.”

Pak ještě dodal: “A já jsem rád, že nejsi víla.”

Ona na to neřikala nic. Uvědomila si, jak moc má vlastně pravdu. Uvědomila si, že tam na Unsrutu opravdu přezpívala i víly, které jinak neznaly slitování a odváděly si s sebou rytíře ze všech koutů světa po tisících.

Zavřela oči.

Pochopila, že její dva společníci - a vlastně i ochránci a učitelé v jednom - moc dobře vědí, že není malou hloupou holčičkou a že nemá žádný důvod se něčeho takového bát.

Bylo jí, jako by ten tanec absolvovala také.

Vlastně si ho úplně živě představila až se rozklepala zimou.

Tualu přes ni přehodil svůj plášť.

“Vždyt já vím, Lukarkärfer...”

Stmívalo se, ale teplo odcházejícího léta zůstávalo.

“Dneska zůstaneme tady, vrátíme se až zítra. Neboj, Dis s tím bude počítat.” Říkal jí šeptem.

Položila mu hlavu do klína a cítila se tak unavená... Jakoby se probudila ráno po celonočním tanci. Jakoby za sebou měla celou tu cestu, jakoby svého společníka, který ji nyní hladil po vlasech a opatroval s takovou péčí, znala celé věky.

Našla jeho ruku a svoji mu do ní vložila. Když ji stiskl, pocítila nové, dosud neznámé a naprosté bezpečí.

Tak nechala zcela volně a vláčně plynout myšlenky, až ji odvedly velmi velmi daleko; do krajiny hlubokého spánku.

Ležela na trávě zcela pokryta pestrobarevnými květy, které opojně voněly a do hloubky prohřívaly její tělo. Kolem létaly světlušky a ve světle jejich lampiček se míhaly třepotající se drahokamy velkým zářivých křídél úžasných a dosud neviděných motýlů.

Cítila Tualu. Sedí u ní, drží ji za ruku a hladí po vlasech. To byl nejhezčí sen, jaký si uměla představit.

Bylo brzy ráno, vycházelo slunce a pomalu vysoušelo padlou rosou.

Procházeli zpátky stejnou krajinou a mĕjeli známý pohádkově vypadající mlýn ukrývající se hluboko na dně údolí. Celé vonělo mechem a od potoka vanul příjemný chladivý vzduch. Svět byl jednou krásnou škálou odstínů zelené, co jich oko umí obsáhnout, a že jich je. Zpívali ptáci, stejně jako předešlého dne a údolí je bezpečně přivedlo k řece plné rybářů. Po jejím břehu prošli až pod neuvěřitelný římský most klenoucí se vysoko nad hladinu a spojující svah za řekou s městem tyčícím se na skále nad levým břehem řeky. Lukarkärfer obdivovala vznešeně vyhlížející domy - i ty úplně obyčejné - postavené z modravé žuly, s kamennou střechou porostlou hustým zeleným trávnikem.

Lukarkärfer si vzpomněla na ocelově šedou hladinu Rýna a na Franky obývající tu deštivou krajinu. No, spravedlivě vzato, možná, že není deštivá, ale loňský podzim, když tudy procházeli z durynských lesů přes Worms a dál na jihozápad do Clermont, tam stále přšelo.

“Proč je Gallie plná Franků?”

Často chtěla vědět co nejvíce podrobností a ptala se na věci, které všichni ostatní brali jako samozřejmost.

“Císař je sem kdysi pozval na ochranu před jinými Germány, a jejich král Childibert dokonce získal titul Augustus. Což bylo vlastně skoro totéž jako spolucísař.”

“Ale na území Franků přitom přece žije řada jiných kmenů...”

A tak Tualu začal povídat, aby jim cesta rychleji ubíhala.

“Máš pravdu, Lukarkärfer, Frankové, Franci původně znamenalo něco jako odvážný bojovník. Frankové tedy nikdy nebyli jednotným kmenem - jako třeba Gótové - a jejich sjednocování začalo někdy za císaře Diokletiana. Jako ripuárští Frankové se nazývají Chattové, Chattuarové, Amsivarové, Tenkterové, Usipetové, Chaukové a Tubantové žijící na středním a dolním toku Rýna - zobou stran římské hranice...”

“O těch vím.”

“Vidíš, kdo ví, jestli ne víc než já...”

“Možná - o Chattech se vypráví, že si nestřihají vlasy ani vousy, dokud nezabijí prvního nepřítele.”

“Vidíš, to zase nevím já.”

“A copak jsou nějací jiní Frankové než Frankové?”

To ho trochu zaskočilo.

“No samozřejmě... Kromě těch rýnských jsou ještě přímořští - sálští Frankové a sálští Frankové se dnes říká Sálům, Chamavům a Bruktérům žijícím na dolním Rýnu a na mořském pobřeží kolem ústí Rýna. Někdy se

k Frankům počítají i Frísové žijící mezi Sály a Sasy, Kvádové* - kteří přišli z východu pod tlakem Slovanů a Herulů - Kimbrové a gallští Teutoni. Mezi francké kmeny se ovšem někdy považují i gallští Treveři, z čehož vidíš, že Frankové vůbec nejsou čistě germánským kmenovým svazem.

Frankové už dávno podnikali nájezdy přes Limes a během třetího století vydrancovali přes polovinu galských měst; jejich tlupy spojené s Alemany pronikly dokonce až do Hispánie. Sálští Frankové spolčení s Frísy podnikali nájezdy na malých lodích s plochým dnem, takže se klidně mohly vylodit a kterémkoli místě. Přepadaly všechny přístavy od Germánie po Heraklovy sloupy a v době tak kolem dvaceti let před nástupem Diokletiana měli dočasnou základnu dokonce až v Africe. Často se navíc vydávali po řekách hluboko do vnitrozemí.

Nejstrašnější mezi nimi byli bojovníci "bare saerk", tedy oblečení jen v košili. Bojovali pod vlivem omamných nápojů zbavujících je bolesti i strachu.

První frančtí králové, kteří prorazili římský pohraniční val byli Genoband, Marcomer a Sunnon. Sídlili kdesi v Uhelném lese v Ardenách. Další byl Richimer, který se čtyři roky po Athanarichově vítězství u Adrianopole² stal konsulem a velitelem všech vojenských sil na východě. Měl manželku Ascylu a syna Theudomera. Jejich potomek král Chlogio bydlel v pevnosti Dispargum nedaleko Tongres, dobyl Tournai a Cambrai a pak obsadil celou zemi až k Sommě. Jedním z jeho synů byl Merovech.

Slyšel jsem vyprávět i o jiných vládících franckých království - Mallobaudovi, Charietovi a dalších, kteří se svými lidmi vstupovali do římských služeb a získávali za to občanství a půdu na římské straně Limes.

Francký náčelník, který přijal římské jméno Silvanus se postupně stal generálem legií na Rýnu a za zmatků v době válek mezi Konstantinovými nástupci dokonce na nějaký čas i císařem. A těsně předtím, než se na trůn dostal Theodosius, jiný francký náčelník - synovec Richimera - Arbogast ovládal římskou politiku a císaře Valentiana II. zavřel ve Vienne do domácího vězení. Krátce po neúspěšném pokusu Arbogasta odvolat císař zemřel, nejspíš ho zamordovali nebo otrávil Arbogastovi lidé.

1 Kvádové - germánský kmen, kolem přelomu letopočtu se usídlili podél řeky Moravy, jejich krále často dosazoval Řím, se kterým udržovali dobré vztahy. Výjimkou bylo období markomanských válek, kdy stáli po boku Markomanů. V průběhu stěhování národů jich část odešla k Thurynkům a část se přidala k Vandalům táhnoucím na západ.*

2 Adrianopolis – původně správně Hadrianopolis, dnes turecké Edirne